

**Амбасадорот
Милаим Фетаи
стапи на
должност во
Загреб**

**Интервју со
македонскиот
претседател
Стево Пендаровски:
Разочараност
од долгото
чекање за ЕУ**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXVIII 2021.

МАЈ – ЈУНИ
SVIBANJ – LIPANJ

ISSN 1333-7769

**БРОЈ
131**

160 години од Зборникот на браќата Миладиновци

**Недоволна застапеност
на малцинствата во програмите на ХРТ**

**Откажана и
овогодишната прослава на Илинден**

ЧЕСТИТ ИЛИНДЕН!

PROMO PAKIRANJE UZ JEDAN KUPLJENI MAGNEZIJ 400 + B COMPLEX, DRUGI DOBIVATE GRATIS!

Novo promotivno pakiranje pronađite u svim boljim ljekarnama i specijaliziranim prodavaonicama. Količine su ograničene.

Magnezij 400

*Dodatak prehrani sa sladilima
Mikrogranule za izravnu primjenu*

Magnezij 400 + B complex, u obliku mikrogranula za otapanje u ustima, osigurava dnevnu opskrbu magnezijem zajedno s vitaminima B skupine, u cilju zadovoljenja povećanih potreba organizma!

Magnezij doprinosi normalnom funkcioniranju živčanog sustava

Magnezij doprinosi normalnoj funkciji mišića i ravnoteži elektrolita

Niacin, Pantotenska kiselina, Vitamin B₂, Vitamin B₆, Folna kiselina i Vitamin B₁₂ doprinose smanjenju umora i iscrpljenosti

Prekomjerno uzimanje može imati laksativni učinak.

Čuvati od dohvata male djece! Preporučene dnevne doze ne smiju se prekoračiti. Dodatak prehrani nije nadomjestak ili zamjena uravnoteženoj prehrani. Važno je pridržavati se uravnotežene i raznovrsne prehrane i zdravog načina života!

Zdravlje bez recepta Hrvatska

**BRZA I LAKA UPOTREBA
JEDNA VREĆICA DNEVNO**

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Превод и лектура: Лидија Георгиева

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Милена Златеска

Мирјана Мајик

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Гордана Квајо – Риека

Антонела Галиќ – Задар

Марта Жаја – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr
zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

Агол на уредникот
Urednikov kutak

Социјализација и пандемија

Еден нормален процес својствен на човекот како што е социјализацијата, во последнава година и пол е доведен во прашање, особено кај младите генерации. Причина – пандемијата со ковид-19.

Многумина социолози, психолози, лекари и други профили стручњаци се занимаваат и ќе се занимаваат со овој феномен што ни се случи во нашето цивилизирано живеење, кога останавме затворени и сами во своите домови, без контакти или со многу ограничени контакти со другите луѓе, што секако се одразува на емоционалното и на менталното здравје.

Со попуштањето на мерките на почетокот на летото, срамежливо и со одредена доза на страв, почнаа некои активности и по друштвата во Заедницата на Македонците во РХ. Повторно со определен број на присутни и со почитување на сите мерки на заштита.

Но, ние сме живи луѓе на кои им е потребен жив контакт и интеракција со други луѓе. Да можеме да се гушнеме со блиските, да можеме да одиме на гости или гости да ни доаѓаат, да одиме на концерти во преполни сали, да ни пеат пејачи во живо, да ја почувствуваме емоцијата која ни ја пренесуваат низ музиката, а возвратно и тие да ги почувствуваат емоциите што публиката им ги враќа со аплаузи и извици.

Модерната технологија се претстави во своето најдобро светло, надградувајќи разни платформи преку кои беше организиран животот, од настава на далечина, онлајн состаноци, предавања, концерти, видео дружења.

Но, тоа не е тоа.

Учениците и студентите останаа без контакт со наставниците, без ученички излети и екскурзии, без матурски и дипломски вечери и забави; наставниците останаа без живиот контакт со своите ученици; пензионерите останаа без посети од најмилите, од дружењата по пензионерските здруженија или патувања што ги организираа повремено; млади брачни парови кои засноваа брачна заедница останаа без свадбите што ги замислувале и без можност радоста да ја споделат со други; многу луѓе останаа без работа...

Таков ни стана животот во денешнинава – ново нормално!

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Законот за малцинските права добар, праксата незадоволителна

Мислењето за почитување на малцинските права е засновано на 5. државен извештај поднесен од хрватските власти, како и на состаноците со голем број соговорници, вклучувајќи ги и претставниците на националните малцинства

На 10 јуни 2021 година, Советодавниот одбор на Советот на Европа за спроведување на Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства го објави своето 5. мислење за почитување на малцинските права во Хрватска. Ова мислење е засновано на 5. државен извештај поднесен од хрватските власти, како и на состаноците со голем број соговорници, вклучувајќи ги и претставниците на националните малцинства и советите на националните малцинства, телата за еднаквост, државните и локалните власти, како и академските заедници. Состаноците, како дел од циклусот за мониторинг, беа одржани за време на нивната посета на Република Хрватска од 9 до 13 март 2020 година, посебно во Загреб, Вуковар, Осиек, Куршанец, Чаковец и Риека.

Мислење

Во мислењето, меѓу другото, се наведува дека законодавната рамка за заштита на малцинските права е добра, односно задоволителна, но дека и покрај тоа, припадниците на малцинствата се соочуваат со дискриминација и говор на омраза, особено припадниците на ромското и српското малцинство. Застапеноста на националните малцинства во парламентот не е балансирана затоа што бројно помалите малцинства ги застапуваат лица кои припаѓаат на друго национално малцинство. Не се ефикасни сите регионални и локални малцински совети, а нивните овластувања за интервенција се доста ограничени и недоволно јасни.

Бројот на припадници на малцинствата вработени во државните тела и јавните служби и понатаму е низок во споредба со процентот на малцинствата во населението, а родовиот баланс е недоволно имплементиран во застапничките структури на сите нивоа.

Препораки

Членовите на Советодавниот одбор во препораките повикуваат да се унапредуваат и спроведуваат сите мерки во борбата против било каков облик на дискриминација и за нејзиното казнување, да се намали прагот за воведување на малцинските јазици, писма и образование во службена употреба, да се зголеми уделот на малцинските теми во сите медиуми, вклучувајќи ги и дигиталните, како и да се подобрат станбените и животните услови, особено на српските повратници и на Ромите.

Советодавниот одбор ги поттикнува властите да се погрижат и постапката за попис на населението и прашалникот да се во согласност со меѓународните стандарди, со цел да се зголеми довербата во процесот на собирање податоци и во резултатите од пописот. Категоријата „друго“ не би смееа да се користи за класифицирање или одразување на повеќекратна припадност.

Исто така, Советодавниот одбор ги повикува властите да се погрижат да не се ограничува остварувањето на правата на

припадниците на националните малцинства за ефективно учество во јавните служби, особено нивното право да бидат застапувани во парламентот, како и другите права на малцинствата.

Независна експертска комисија

Советодавниот одбор за Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства (ACFC) е независна експертска комисија, која е одговорна за спроведување на Рамковната конвенција во државите членки и за советување на Советот на министри. Резултатите од таа евалуација се состојат од детални мислења за конкретните земји кои се усвоени со следење на процедура за мониторинг. Таа процедура вклучува преглед на извештаите за државите и други извори на информации, како и состаноци со владини соговорници, претставници на националните малцинства и други релевантни фактори.

Советодавниот одбор е составен од 18 независни експерти, кои се избираат и назначуваат за период од 4 години. Согласно на Резолуцијата на

Советот на министри, членовите на Советодавниот одбор имаат признаена експертиза во областа на заштита на малцинствата. Тие постапуваат во свое индивидуално својство, независно и непристрасно.

Механизам за мониторинг

Рамковната конвенција предвидува механизам за мониторинг за да се оцени како договорот се спроведува во државите членки. Тоа резултира во препораки за подобрување на заштитата на малцинства-

та во државите каде се врши преглед. Советодавниот одбор е одговорен за обезбедување детална анализа на законите за малцинствата и праксата, како и за усвојување на мислења за конкретни земји. Намерата е со тие мислења да се посветува Советот на министри во подготовката на неговите резолуции.

Република Хрватска ја ратифицираше Рамковната конвенција уште во 1997 година и таа е еден од основните документи кој е вклучен во комплетното законодавство кога се во прашање малцинствата во РХ.

Нејзиното спроведување е темел на хрватската малцинска политика и политичка обврска на хрватската власт. Националниот механизам за мониторинг што го спроведува Канцеларијата за човекови права и права на националните малцинства при Владата на РХ, обезбедува навистина и да се спроведува малцинското законодавство, односно во следните неколку години од циклусот на петгодишен надзор да се спроведуваат препораките содржани во ова мислење на Советодавниот одбор.

Елизабета Петровска

Недоволна застапеност на малцинствата во програмите на ХРТ

Со заклучокот за поднесените извештаи на Хрватската радио телевизија, утврдена е недоволна застапеност на произведени, копроизведени и објавени програми наменети за информирање на припадниците на националните малцинства во РХ во 2019 и 2020 година

Хрватската радио телевизија има недоволна застапеност на произведени, копроизведени и објавени програми наменети за информирање на припадниците на националните малцинства во РХ во 2019 и 2020 година во комплетната програма на ХРТ, која на малцинствата им е гарантирана со Уставниот закон за правата на националните малцинства, односно со договорот помеѓу ХРТ и Владата на РХ за периодот од 2018 до 2022 година.

Ова е заклучокот од поднесените извеш-

таи на ХРТ до Советот за националните малцинства на Република Хрватска, во кој е утврдена и обврската на ХРТ за одржување на периодични консултативни состаноци на претставници на Советот со Дирекцијата и со Програмскиот совет, заради обезбедување континуитет во размената на мислења за остварување на правата на националните малцинства, односно за содржината и уделот на програмите наменети на малцинствата во комплетната програма, за информирањето на јазиците на национал-

ните малцинства, за начинот на решавање на проблемите врзани за недоволната едукација на новинарскиот кадар кој се занимава со малцинските прашања, како и за прашањата за застапеноста на малцинствата во сите програми на ХРТ.

Извештаите на ХРТ беа една од точките на 95. Седница на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, која со оглед на сè уште актуелната епидемиолошка ситуација и спроведувањето на мерките за заштита од епидемијата на ковид-19, се одржа по телефонски пат на 16 јуни 2021 година.

На седницата беше усвоен и записникот од минатата седница, а беше разгледан и пред-

логот на одлуката на Советот за доделување средства за програми за создавање материјални предуслови за остварување културна автономија на ромското национално малцинство во 2021 година.

Со одлуката на Советот за доделување средства за програми за создавање материјални предуслови за остварување културна автономија на ромското национално малцинство во 2021 година, обезбедени се 840.000,00 куни од Државниот буџет на РХ, како еднократна финансиска помош распоредена на три единици, за локалната и регионална самоуправа на Славонски Брод, Сисак и Општина Неделишќе.

Елизабета Петровска

Хрватска е најголемиот поддржувач на Македонија

Македонскиот претседател Стево Пендаровски беше во дводневна официјална посета на Хрватска, на 30 јуни и 1 јули, каде се сретна со државниот естаблишмент, со претставници на македонските здруженија и на МПЦ во Хрватска

Хрватска е еден од најголемите поддржувачи на „евроинтеграцијата“ на Република Северна Македонија. Хрватската поддршка е резултат на нејзината верба во столбовите на Европската Унија и нејзините базични принципи, кои, за жал, во последно време некои ги доведуваат во прашање. Ние сме благодарни на РХ за искрената поддршка, како и за одговорноста за мирен и просперитетен Балкан во обединета Европа“, рече меѓу другото, претседателот Стево Пендаровски на прес конференцијата во Загреб, за време на неговата дводневна посета.

Тој нагласи дека во современиот свет кој не е имун на геополитички конфликти, економски и здравствени кризи, секоја земја се обидува да им обезбеди на своите граѓани сигурност, безбедност и просперитет.

- Но без соработка меѓу државите, тоа би било невозможно. Да го искористиме капиталот што го имаме во билатералните односи, да ја развиваме економската и трговска сора-

ботка, како и соработката во другите области како туризмот, инфраструктурата, науката, додаде македонскиот претседател.

Неодложен почеток на пристапните преговори со ЕУ

Неговиот домаќин, хрватскиот претседател Зоран Милановиќ, потенцираше дека погрешно и неморално е да се оспорува јазикот на некој народ, правејќи аналогија со БиХ и Црна Гора.

- Кога ќе почнете да влегувате во интимниот простор на една држава, во деликатни прашања, како што се право на име, право на јазик, тоа никогаш не завршува добро, особено ако мотивите се опортунистички, изјави претседателот Милановиќ.

За време на посетата во Загреб, претседателот Пендаровски оствари средби и со хрватскиот премиер Андреј Пленковиќ и со претседателот на Хрватскиот сабор, Гордан Јандроковиќ, каде беше потврдена одличната соработка на две-

те држави на регионален и на мултилатерален план, при што Пендаровски изрази благодарност за принципиелната поддршка од Република Хрватска за неодложен почеток на пристапните преговори за членство во ЕУ.

На свечената вечера организирана во чест на високиот гостин на Пантовчак, македонскиот претседател имаше можност да оствари контакти со претставници од бизнис заедницата во РХ, со претставници на невладини организации и угледни Македонци во Хрватска. Секако, беше присутен и претседателот на Советот за националните малцинства на РХ, Александар Толнауер, а претставник на Заедницата на Македонците во РХ беше потпретседателот Борис Трајановски.

Вториот ден од посетата, претседателот Пендаровски се обрати на Македонско-хрватскиот економски форум, кој се организираше во соработка со Хрватската трговска комора, а на која присуствуваа и претседателите на најзначајните бизнис гранки.

Тој ја посети и Македонската православна црква во изградба во Загреб, која е всушност прва македонска црква во регионот која се гради надвор од границите на Македонија.

Покрај домаќинот протојереј ставрофор Кирко Велински, кој го запозна високиот гостин со желбата и идејата за изградба на овој верски храм, во црковните простории го дочекаа и членовите на Управниот одбор на Македонската православна црковна општина „Св. Злата Мегленска“.

Македонскиот претседател беше запознает со духовниот, социјалниот и културниот карактер на објектот, чија изградба е при крај, а посетата беше оценета како исклучително позитивна и конструктивна.

Тој положи венец и на гробот на Панко Брашнар во Загреб.

Милена Георгиевска

Националните малцинства во пописот на населението во 2021 година

На 20 мај 2021 година во Чешкиот народен дом во Загреб, Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства на Градот Загреб одржа тркалезна маса на тема „Националните малцинства во пописот на населението во 2021 година“.

На тркалезната маса присуствуваа Ален Тахири, директор на владината Канцеларија за човекови права и права на националните малцинства, Дубравка Рогич-Хаџалиќ, раководител на Секторот за демографска и социјална статистика при Државниот завод за статистика, Елизабета Кнор, заменик раководител на Канцеларијата за меѓуградска и меѓународна соработка и унапредување на човековите права за Град Загреб, Љиља-

на Клашња, помошник раководител, Тања Хорватин, водител на Службата за национални малцинства и Сања Чорлука од Секторот за унапредување на човековите права, граѓанското општество и националните малцинства на Град Загреб, Станко Бориќ од Канцеларијата на парламентарниот пратеник Вељко Кајтази, претседатели на советите и претставници на националните малцинства на Град Загреб.

Претседателот на Координацијата, Јурај Бахник, зборуваше за важноста на тркалезната маса. Тој истакна дека целта на настанот е, покрај запознавање со основните одредби од Законот за попис на населението, да се укаже и на специфичните одредби што се однесуваат за припадниците на националните заед-

ници и да се разменат идеи, искуства и информации за модалитетите на информирање на малцинствата за важноста на националното изјаснување во прашалникот што ќе биде достапен на јазиците на сите малцинства во Хрватска.

За историјата на пописот на граѓаните во Хрватска говореше Рогич-Хаџалиќ, како и за тоа што сè ќе се попишува, па детално објасни како ќе се спроведе пописот. Граѓаните можат да се запишат и

преку системот е-граѓани, па ги повика припадниците на малцинствата во што поголем број да се приклучат на тој систем.

По тркалезната маса, онлајн се одржа годишниот семинар на Координацијата во присуство на претставници на Градската канцеларија за национални малцинства, со цел да се усогласи соработката на малцинските тела на локалната самоуправа со Град Загреб.

Е. П.

Разочараност од долгото чекање за ЕУ

Поради познатите случувања од бугарската страна која го попречува отворањето на преговорите на РСМ со ЕУ, разговаравме со македонскиот претседател Стево Пендаровски по неговата посета на Република Хрватска. Тој вели дека ако продолжи спорот со Бугарија, мора да бараме алтернативи

Како ја оценувате Вашата посета во Република Хрватска, со оглед на тоа дека оваа земја секогаш покажува симпатии и поддршка кон нашата земја и македонскиот народ? Имавте можност со хрватскиот политички врв да разговарате за теми од заеднички интерес?

- Дводневната официјална посета на Република Хрватска беше исклучително успешна, плодна и срдечна. И преку вашиот медиум сакам уште еднаш да му се заблагодарам на претседателот Зоран Милановиќ за поканата и за срдечниот пречек во Загреб. Чест е што сум првиот претседател кој беше во официјална посета на претседателот Милановиќ. Со хрватскиот претседател и со другите претставници на хрватскиот политички врв разговаравме отворено за теми од заеднички интерес. Нашите две држави и нашите граѓани ги поврзуваат длабоки историски и културни врски. Македонија и Хрватска споделуваат идентични вредности во функција на остварување на заедничките цели за мир, стабилност и просперитет на целиот регион. Се разбира на средбите, како една од важните точки за разговор што ги имавме беше положбата на македонската заедница во Хрватска и хрватската во Северна Македонија. Објективно, правата на малцинствата во двете земји се

на прилично високо ниво, иако постои целосна подготвеност од двете страни за нивно дополнително унапредување.

Искрена поддршка

Богатата традиција на блиски односи која се негува со години ни дава основа за градење заеднички ставови кон иднината. Какви конкретни чекори на поддршка очекувате од хрватскиот естаблишмент во „отплеткувањето“ на работите околу отпочнувањето на преговорите со ЕУ? Хрватскиот претседател Зоран Милановиќ децидно даде до знаење дека Бугарија нема право да ја кочи РСМ за влез во ЕУ.

- Република Хрватска е еден од најголемите поддржувачи на евроинтеграцијата на Република Северна Македонија. Хрватската поддршка е резултат на нејзината верба во столбовите на Европската Унија и нејзините базични принципи, кои, за жал, во последно време некои ги доведуваат во прашање и ние сме благодарни за искрената поддршка. Мирен и просперитетен Балкан е одговорност и придобивка за сите.

Претседателот Милановиќ беше дециден на заедничката прес конференција дека Северна Македонија и Албанија веќе долго чекаат на почетокот на преговорите за пристапување во ЕУ. Сакам да нагласам дека за нас не постои друга одрж-

лива алтернатива освен полноправно членство во Европската Унија и за таа цел продолжуваме да работиме со несмален интензитет. Се разбира, за да стигнеме таму, нема да бидат доволни само нашата волја и нашите напори и нема да биде лесно. Знаеме дека ќе треба пријателска помош, а убеден сум дека од Хрватска имаме и ќе имаме реална и искрена поддршка.

Велите дека не постои друга одржлива алтернатива освен полноправно членство на нашата земја во Европската Унија и за таа цел ќе продолжите да работите со несмален интензитет. Но, македонскиот народ, вклучувајќи ја и македонската дијаспората се обесхрабени од долгото чекање и постојаното одложување на почетокот на преговорите со ЕУ и отворено покажуваат незадоволство и разочараност.

- Објективно, сите ние во Северна Македонија сме разочарани од долгото чекање и постојаното одложување на почетокот на преговорите со ЕУ. Одлуката да не се одржи првата меѓувладина конференција со Европската унија беше големо разочарување за Северна Македонија, а одлуката на Бугарија да ја блокира земјава е неприципиелна. Ова е лоша порака за регионот.

Иако разочарување има, сепак ЕУ е таа која треба да го исполни своето ветување, бидејќи ние зададеното за добивање датум за почеток на преговорите го исполниме. Јасно е дека не се работи за напредок, европски вредности, бидејќи се внесуваат билатерални прашања, историја, прашања на јазикот. А тоа се работи за кои не преговараме.

Клучниот проблем на ЕУ е носењето на одлуки со консензус. Доколку ова не се смени, Унијата не може да биде клучен геополитички играч. Тоа доведува и до пораст на евроскептицизмот во регионот на Западен Балкан и во Северна Македонија. Јас веќе реков дека во услови кога проширувањето на ЕУ дефакто е замрзнато треба наскоро да почнеме да ја враќаме во живот Декларацијата за стратешко партнерство со САД од 2008 година. Ова не значи откажување од европските интеграции, напротив. Но, ако продолжи спорот со Бугарија, мора да бараме алтернативи. Но, ова сè уште е само идеја, која дополнително ќе им биде претставена на нашите стратешки партнери од САД.

Заедничка седница на Македонската и Хрватската влада

Во контекст на натамошното продлабочување на билатералната соработка, ја поздравивте идејата за одржување прва заедничка седница на Македонската и Хрватската влада, на

која би се разговарало за идните насоки на соработка. Кога би можела да се очекува оваа седница?

- Да, идејата за одржување прва заедничка седница на владите на двете држави, на која би се разговарало за идните насоки на соработка, е одлична. Ова ќе отвори простор за уште поголемо поврзување и економски прогрес. Тоа ќе биде можност за конкретно договарање на проекти од различни сфери кои се од заеднички интерес. Терминот ќе биде договорен меѓу владите на двете држави, а тоа зависи не само од волјата која несомнено постои, туку и од развојот на состојбата со пандемијата на ковид-19. И во двете држави постои искрена желба оваа идеја што поскоро да се реализира.

На средбата во Загреб беа разменети и информации за тековниот процес на вакцинација против ковид-19, а Хрватската влада најави донација од 10.000 дози од вакцината „Астра Зенека“ за нашата држава. Каков е интересот на македонските граѓани за вакцинација и како

стои државата со обезбедувањето на вакцини?

- Сакам уште еднаш да се заблагодарам за донацијата на Хрватската влада од 10.000 дози од вакцината „Астра Зенека“ за нашата држава и за најавената пратка од уште 20.000 вакцини од производителот „Астра Зенека“ или од „Модерна“, што ќе биде практично прва количина од оваа вакцина што би пристигнала во нашата земја. Република Хрватска искажа решителност и подготвеност за конкретна помош на своите најблиски соседи за целиот процес на борбата против корона вирусот да биде што е можно поуспешен. Со зголемување на бројот на пристигнати вакцини, се зголемува интересот за примање вакцина, расте свеста кај граѓаните дека ефикасното спроведување на вакцинацијата е единствениот излез од пандемијата на ковид-19.

Почнувајќи од 12 јули, без закажан термин, ќе може да се вакцинира секој граѓанин без разлика дали е, или не е пријавен.

Милена Георгиевска

Бизнис секторот за забрзан економски раст

Учествуваат и на Македонско-хрватскиот економски форум во Загреб каде фокусот беше на интензивирање на соработката со цел овозможување раст на трговската размена меѓу двете држави, разгледување на потенцијалот за инвестиции од областа на индустриското производство, воената индустрија, екологијата и рециклирање на отпадот, како и зголемување на можностите за развој на туризмот меѓу двете држави со разгледување на можностите за отворање директни авионски линии до и од најпопуларните туристички дестинации. Колку е сето ова изводливо, за да не остане само на хартија?

- Она што е значајно е капиталот што го имаме во до-

брите билатерални односи, да го искористиме и за зајакнување на економската и трговската соработка, и соработката во другите области како туризмот, инфраструктурата, науката.

Затоа, во насока на интензивирање на соработката и овозможување раст на трговската размена меѓу двете држави, во официјалната делегација беа и претставници на бизнис заедницата. Тие ги воспоставија директните контакти со луѓето од хрватската бизнис заедница и разговараа за конкретни проекти и решенија. Сега многу ќе зависи од нивната подготвеност за соработка. Се разбира, не зависи сè од луѓето во бизнис секто-

рот за забрзан, инклузивен и одржлив економски раст. Важно е и владеење на правото и сведување на корупцијата на најниско ниво. Затоа се значајни придобивките од влезот во НАТО на нашата држава како една од можностите за промовирање стабилност кон зајакнување на економската позиција кај меѓународните партнери, овозможувајќи поголема видливост на Северна Македонија како потенцијал каде што може безбедно да се инвестира.

Откажана и овогодишната прослава на Илинден

Апелираме на разбирање и трпеливост до следната година кога се надеваме дека конечно ќе бидеме опуштени и слободни од било какво сомневање и страв

Видејќи сè уште владее глобалната пандемија на коронавирусот и годинава мораше да се продолжи со праксата за одржување на седниците на Управниот одбор на Заедницата на Македонците во Република Хрватска по електронски пат. Недостатокот на средбите во живо секако влијае на сите членови, но работите сепак се одвиваат по некој нов ред.

Третиот Управен одбор на ЗМРХ членовите го одржаа во периодот од 10 до 15 мај 2021 година со гласање по точките од дневниот ред. По утврдениот кворум и усвоениот дневниот ред, се усвои и записникот од минатиот 2. УО на ЗМРХ. Следеше усвојување на записникот од состанокот на пописната комисија на ЗМРХ за 2020 година, а потоа и на финансиските извештаи на ЗМРХ,

годишните извештаи за 2020 година за Советот за националните малцинства на РХ и за потребите на ЗМРХ, како и кварталниот извештај за периодот од 01.01.-31.03.2021 година.

На УО се усвои и информацијата за Одлуката на Советот за националните малцинства на РХ за распоредот на средствата обезбедени од Државниот буџет на РХ за финансиска потпора на програмите на ЗМРХ и друштвата за 2021 година.

Нека ни е среќен и благословен ИЛИНДЕН!

Претседателот на ЗМРХ, Илија Христовулов, извести дека поради епидемиолошките мерки за спречување на ширењето на болеста ковид-19 и самата комплицираност на постапката за органи-

зација на една голема манифестација од ваков тип, по внимателна анализа, за жал, принудени сме да ја откажеме и овогодишната централна прослава на најголемиот македонски национален празник „ИЛИНДЕН 1903-2021“, која требаше да се одржи во „Голубињак“ во Горски Котар на 31 јули 2021 година.

„Длабоко свесни за пропишаните мерки според кои единстве-

но може да се одржи оваа манифестација (за сите учесници потврда: за извршено вакцинирање, за преболена ковид-19 или PCR тест, список на сите учесници со нивни лични податоци за контакт и сл.), дојдовме до заклучок дека е скоро невозможно да се организира и реализира, со оглед на посетеноста на излетничкиот простор ПШ „Голубињак“ и неговата туристичка содржина (постои оправдан страв од мешање на надворешни гости со нашите, што го зголемува ризикот од ширење на инфекцијата). Апелираме на разбирање и трпеливост до следната година кога се надеваме дека конечно ќе бидеме опуштени и слободни од било какво сомневање и страв. Нека ни е среќен и благословен ИЛИНДЕН!“, изјави претседателот на ЗМРХ, Илија Христовулов.

Елизабета Петровска

Развивање на културните и економските можности со Хрватска

Од 24 мај во Република Хрватска стапи на должност нов македонски амбасадор, проф. д-р Милаим Фетаи, кој на тој датум му ги предаде акредитивите на хрватскиот претседател, Зоран Милановиќ, што се смета и за официјален почеток на неговиот амбасадорски ангажман

О овој текст имаме намера да ги запознаеме нашите читатели со портретот на новиот македонски амбасадор во Загреб, проф. д-р Милаим Фетаи.

Фетаи е од Чегране, гостиварско, каде завршил основно образование, а потоа средно училиште завршил во Гостивар. Во Загреб завршил политички науки, каде и магистрирал од областа на меѓународни односи. Докторски студии завршил во Тирана. Во меѓувреме, од 2001 година е предавач на Правниот факултет на Универзитетот во Тетово.

Меѓународни односи и медиуми

- До 2021 година бев предавач по предметите Меѓународно јавно право, Современи политички системи, Локална самоуправа и предавав на студиите по новинарство неколку предмети, бидејќи, како јавна функција долги години бев ангажиран во Агенцијата за медиуми, односно поранешниот Совет за радиодифузија на РМ. Од неговото основање, од 1997 до 2003 година бев на работното место заменик претседател на Советот за радиодифузија избран од Собранието на РМ со мандат од шест години, вели амбасадорот Фетаи.

Потоа, додава тој, од 2010 година пак се вратил во Советот за радиодифузија, кој во 2014 година се преименува во Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, каде што ја вршел функцијата заменик претседател на Агенцијата.

„Во меѓувреме, бев основач, директор и управител на првата национална телевизија на ал-

бански јазик „Алсат телевизија“ во 2004 и 2005 година. За сето тоа време, бев ангажиран во активности на претставување на РМ од областа на меѓународните односи, медиумите, и други општествени случувања. Сум учествувал како професор, 17 години по ред, на Конференцијата што се организираше на Шипад, кај Дубровник, како една меѓународна школа или меѓународен семинар, каде ја претставував Македонија како предавач“, посочува проф. д-р Фетаи.

Пријателски земји

За неговото доаѓање на амбасадорската позиција во Хрватска, вели дека се заснова на предлог на одредени негови пријатели и познаници кои сметале дека се многу битни неговите знаења за Хрватска и долгогодишните пријателства со еминентни луѓе од областа на политиката, културата и економијата.

Новиот македонски амбасадор во Загреб е дојден со сопругата и двете ќерки, а останатите два сина и една ќерка веќе имаат формирано свои семејства. Има и шест внучиња.

За првичните впечатоци од Загреб и Хрватска, контактите

со дипломатскиот кор и заедницата на Македонците, вели дека е дочекан многу пријателски и позитивно е изненаден. Негова идеја како амбасадор е да ги развиваа културните и економските односи помеѓу двете земји, со посебен акцент на искористување на идеите и потенцијалите што ги има нашата дијаспора во Хрватска.

- Еден од главните мотиви поради кои што прифатив да бидам амбасадор во Хрватска е тоа што доаѓам во пријателска земја, а односите меѓу двете земји имаат долга традиција. Во овие два месеци интензивно контактирав со нашата дијаспора и мислам дека кога се во прашање можностите, тие се недоволно искористени. Ме изненади силината на чувствата и емоциите што нашата дијаспора ги има кон Македонија и сè што се случува таму. Уште повеќе, нејзината желба не само да се сочуваат културниот идентитет, културата и јазикот, туку Македонците од дијаспората се подготвени и да дадат придонес за нашата татковина да оди напред, додава новиот амбасадор, Милаим Фетаи.

Милена Георгиевска

Делегација од МНР во посета на Македонците од Загреб

Претставниците изразија задоволство во остварувањето на правата на македонското национално малцинство во Хрватска

За време на тридневната работна посета на Хрватска, делегација на македонското Министерство за надворешни работи, заменичката на министерот и копретседателка на Меѓувладиниот мешовит одбор за заштита на националните малцинства помеѓу Хрватска и Македонија, Фатмире Исаки и директорката на Директоратот за билатерални односи со воневропски држави при Министерството, Маја Апостоловска Балабурски, на 10 јуни 2021 година, во просториите на Заедницата на Македонците во РХ, оствари пријателска средба со претставници на македонските асоцијации во Загреб. Делегацијата ја предводеше новиот македонски амбасадор во Хрватска, Милаим Фетаи, во придружба на министер советникот

при амбасадата, Назиф Џафери.

Културна соработка

Гостите сречно ги пречекаа претседателката на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, Виолета Штерјова и потпретседателот на ЗМРХ, Цветко Поповски. На средбата беа присутни и Зорица Велиновска, член на Советот за националните

малцинства на РХ и во име на Македонската православна црква во РХ, Тинка Барбутов Крстева, претседателка на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб и Лена Гапиќ, претставничка на македонското национално малцинство во Загребската жупанија и во име на Хрватско-македонското друштво од Загреб.

Претставниците изразија задоволство

во остварувањето на правата на македонското национално малцинство во Хрватска и информираа за работата и активностите на ЗМРХ и друштвата, за изградбата на правата Македонска православна црква во Загреб, за учењето македонски јазик како изборна настава по моделот Ц и воопшто, за животот на Македонците во Хрватска. Беше нагласено дека и покрај пандемијата на ковид-19, вложени се напори да се реализира барем дел од предвидените програми. Со желби за успешна и поинтензивна културна соработка со МНР, како поддршка на македонската дијаспора во Хрватска, на крајот од средбата за спомен на гостите им беа врачени симболични подароци.

Елизабета Петровска

Гордост за македонските здруженија во негувањето на традицијата, културата и јазикот

На 18 јуни 2021 година во просториите на Заедницата на Македонците во РХ се оствари уште една конструктивна средба на Македонците во Хрватска со македонскиот министер за правда, Бојан Маричиќ и со македонскиот амбасадор во Хрватска, Милаим Фетаи. Во придружба на министерот Маричиќ присутни беа Александра Вуковиќ, Александар Видиновски и Марио Андоновски. Средбата беше дел од дводневната работна

посета на министерот во Загреб.

Работата на МКД „Охридски бисер“ од Загреб ја презентираше претседателката на Друштвото, Виолета Штерјова, за активностите на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб говореше претседателката Тинка Барбутов Крстева, а со дејствувањето на Заедницата на Македонците во РХ и сите македонски културни друштва во нејзиниот состав гостите ги запознаа пот-

Во пријатна атмосфера на средбата со македонскиот министер за правда, Бојан Маричиќ, во Загреб беа разменети низа мислења и идеи за поддршка и идна соработка

претседателот и секретарот на ЗМРХ, Цветко Поповски и Елизабета Петровска.

Идна соработка

На средбата присуствуваше и Наталија Поповска, директорка на македонскиот Културно-информативен центар во Загреб. Имено, во март годинава Македонската влада донесе одлука за негово основање и во план е наскоро да се отвори. Основањето на овој центар ќе придонесе за афирмација на македонското културно наследство во Хрватска преку долгорочно изградена стратегија со поддршка и презентација на Министерството за култура. Тој претставува потврда за одличните односи

што ги негуваат двете пријателски држави и мотивација за нивно дополнително пролабочување.

Во пријатна атмосфера беа разменети низа мислења и идеи за поддршка и идна соработка. Министерот Бојан Маричиќ притоа изрази воодушевување и гордост на членовите на македонските здруженија и организации кои неуморно и со љубов низ приличен број на активности ја негуваат и промовираат македонската традиција, култура и јазик во Хрватска. За возврат, министерот доби неколку книги во издание на ЗМРХ и броеви на списанието „Македонски глас“.

Елизабета Петровска

Прва седница на Управниот одбор во Риека

Првата седница на новиот Управен одбор на МКД „Илинден“ од Риека, кој беше избран на Редовното изборно собрание во февруари, се одржа на 5 мај 2021 година во просториите на Друштвото.

На првата средба беа прочитани извештаите за реализираните активности од Изборното собрание па

до денес, како и за планираните активности за 2021 година кои се во согласност со Планот и програмата, одобрени програми од надлежните органи и финансиската анализа на истите. Исто така, се одлучуваше за учеството во одбележувањето на Денот на браќата Кирил и Методиј – 24 мај, како и за повторното објавување на Монографија-

та МКД „Илинден“ 1991-2006.

На состанокот станува збор и за одржува-

њето на централната манифестација „Илинден 1903-2021“.

Г. К.

Ние во Хрватска сме како дома

Се зборови кои меѓу другото ги слушнаа Фатмире Исаки, заменичката на Министерството за надворешни работи на Македонија и македонскиот амбасадор во Хрватска, Милаим Фетаи, за време на нивната работна посета на МКД „Илинден“

Во просториите на МКД „Илинден“ од Риека, на 9 јуни 2021 година се одржа работна средба помеѓу претставници на правните субјекти на Македонците од Риека, кои беа домаќини, претставувани од претседателката на Советот на македонското национално малцинство во Приморско-горанската жупанија, Данијела Штанфел, претседателката на Советот за МНМ за Град Риека, Санда Треневска Хрељац, потоа Биљана Стојановска, лектор по македонски јазик, претседателката на МКД „Илинден“, Ивона Дуноски-Митев и Гордана Квајо, член на УО на МКД „Илинден“ и дописник на „Македонски глас“ и почесните гости, заменичката на македонскиот министер за надворешни работи, Фатмире Исаки, македонскиот амбасадор во Хрватска, Милаим Фетаи и Маја Апостолова Балабурски од Директоратот за билатерални односи со воневропски држави при Министерство за надворешни работи.

Одлична соработка со амбасадата

„Ова ми е официјално прв пат да дојдам во Р. Хрватска, како во Загреб, така и во другите места. Сакав да се видам со нашите сограѓани кои доаѓаат

од Македонија. Сакав да размениме мислења, да видам како вие живеете овде, да ни кажете што можеме ние да направиме за да ви помогнеме. Ова е добра прилика да се запознаеме, а исто така, да го запознаете и новиот амбасадор во РХ“, рече Фатиме Исаки, заблагодарувајќи се за приемот.

Претседателката на МКД „Илинден“, Ивона Дуноски Митев, со топли зборови за добредојде, посочи дека е голема чест што гостите во овој состав го посетија Друштвото во Риека, посакувајќи му на новиот амбасадор успешна работа во Хрватска.

„Досега имавме одлична соработка со нашата амбасада, се надевам така ќе остане и понатаму. Ние сме овде како дома, ова ни е втор дом. Си ја имаме нашата татковина Македонија и нашата „домовина“ Хрватска. Затоа сакам така и вие да се чувствувате овде, убаво како да сте во Македонија“, додаде таа.

По своето претставување пред присутните, новиот амбасадор Милаим Фетаи изрази надеж дека и натаму ќе продолжи добро воспоставената соработка.

- Драго ми е што имате репрезентативни простории и што

опстанувате сите заедно, сите правни субјекти, на што ви честитам. Многу добро се претставивте во секој аспект. Се заблагодарувам многу на Фатмире Исаки, која сериозно пристапува на тоа што можеме ние како држава да направиме за вас. Иако, според она што го гледам тука, вие немате многу големи потреби, бидејќи Хрватска, „Лијепа ваша и наша“, толку позитивно, институционално и законски, според Уставот во кој сте дел и вие, ве потпомага материјално и финансиски. Но, се разбира тоа никогаш не е сосема доволно, потенцираше амбасадорот Фетаи. Тој вети дека со задоволство секогаш ќе доаѓа во Риека.

Идеи за понатамошна соработка

Понатаму на средбата, се одвиваше конструктивен разговор, со идеи за понатамошна соработка, каде Биљана Стојановска од Лекторатот по македонски јазик, предложи на есен да се организира официјална работна средба во просториите на Филозофскиот факултет во Риека, каде функционира Лекторатот. Навистина станува збор за Лекторат кој што е доста ценет како во Риека, во Хрватска, така и во светот.

Предлогот на Биљана Стојановска со големо задоволство беше прифатен, на што Маја Апостолова Балабурски се надоврза дека МКД „Илинден“ е избрано „затоа што знаеме колку сте активни. Јас знам за сите ваши активности и тоа го поздравувам. Единството е многу значајно кога сите членови,

и во Советот, и во Здружението, и во Македонската црковна општина, сите сте обединети во еден глас, а целта е да се задржи и да се негува националниот идентитет, корените, а корените се јакнат преку јазикот и преку културата“.

Гордана Квајо

МКД „Илинден“ на „Порто етно 2021“

Петтото по ред издание на фестивалот на светска музика и гастрономија, „Порто Етно 2021“, се одржа на 25 и 26 јуни. Поради познатата состојба со пандемијата ковид-19 и епидемиолошките мерки, фестивалот беше во изменета форма и остана без својот гастрономски дел.

Два дена по ред, љубителите на етно музиката уживаа во концертите на познати локални и странски музичари во организација на Хрватскиот културен дом „Сушак“ и со поддршка на Град Риека.

На првиот ден од фестивалот, на сцената на плоштадот на „Риечката резолуција“ настапи Лела Капловиц трио, со музичка

поддршка на Зоран Мајсторовиќ, познатиот цез музичар и музички селектор на овој фестивал, а потоа етно дивата Дуња Кнебл со младиот мултиинструменталист Роко Маркета и Порто Етно оркестарот.

Следниот ден, настапија Нина Краљиќ, една од најдобрите женски вокали на овие простори, заедно со гитаристите Мирослав Гуѓиќ и Иван Јудаџ

кои свиреа на хендпани на џембе, и на крајот прекрасните Браќа Теофиловиќ, со нивните препознатливи акапела изведби на стари балкански народни песни.

Малцинствата со свои песни

Припадниците на националните малцинства од Приморско-горанската жупанија, исто така, настапуваа

на двете музички вечери, изведувајќи ја својата традиционална музика.

Настапија: Матица Словачка, Русини и Украинци КД ПГЖ „Рушњак“ и КПД „Каљина“, КУД „Севдах“, Заедницата на Италијанците, Бошњачкото национално малцинство „Севдалије“, друштвото на млади Роми „Ромска иднина“, како и хорот „Монтенегрини“, а тие кои ја кренаа риечката публика на нозе, секако беа членовите на МКД „Илинден“ од Риека со изведба на познатите македонски песни „Лихнида кајче веслаше“, „Мајка на Марика думаше“ и „Дремка ми се дреме“.

Гордана Квајо

160 години од Зборникот на браќата Миладиновци

„24. Денови на браќата Миладиновци“ беа во знакот на живиот македонски јазик. МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек и ЗМРХ организираа богата прослава на големиот јубилеј

Во криптата, пред гробот на бискупот Штросмаер

Т. Живиќ и Ј. Т. Цветичанин – тркалезна маса

Вој јуни им донесе жешки предизвици на македонските Осиечани. Короната попушти, но да се организираат два настани беше подеднакво тешко, како и кога мерките беа во полн ек; почетокот на месецот беше студен, а средината пламна со силна жештина; пробите на секциите беа во поголем дел онлајн, а ни дел од гостите не сакаа да дојдат во живо, туку се снимаа видеа.

Мозаик од настани

Но и покрај сè, двата настани организирани во Осиек беа успешни и сведочеа за големата важност на Зборникот за македонското малцинство и за македонско-хрватските односи. Посветени на 160. годишнина од објавувањето на Зборникот на браќата Миладиновци во Загреб

на 24 јуни 1981 година, „24. Денови на браќата Миладиновци“ беа организирани како мозаик, во неколку дела и на неколку локации.

Најнапред, делегација на МКД „Браќа Миладиновци“ предводена од Борис Трајановски, претседател на Друштвото и потпретседател на Заедницата на Македонците во РХ, заедно со македонскиот амбасадор во РХ, Милаим Фетаи, отец Кирко Велински, протојереј ставрофор на Македонската православна црква во РХ, Драгољуб Сиљаноски, претставник на македонското национално малцинство за Осиечко-барањската жупанија и други гости, положија венци цвеќе на гробот на бискупот Ј. Ј. Штросмаер во криптата на Ѓаковечката надбискупија. При тоа беа примени од надбискупот монсињор Ѓуро Храниќ,

како и од надбискупот во мир, монсињор Марин Сракиќ, кои ги поведоа во обиколка на бискупијата.

Во Осиек, пак, делегација на Друштвото, предводена од Јагода Тренеска Цветичанин, претставничка на МНМ за Град Осиек, положи венец кај родната куќа на Ѓаковечкиот бискуп и пријател на браќата Миладиновци.

Двете делегации потоа беа на свечен прием кај заменикот градоначалник на Град Осиек, Драган Вулин кој при тоа му посака на новиот македонски амбасадор, Милаим Фетаи, успех во неговата служба во РХ, а на Друштвото му го честиташе големиот јубилеј.

Ни високите температури не ја поматија радоста на гостите кои се собраа во просториите на Старата пекара заедно да ја одбележат 160. годишнина од излегувањето од печат на Зборникот на народни песни.

„Важноста на оваа златна книга на македонскиот јазичен и културен препород не може доволно да се нагласи,“ истакна во своето воведно обраќање Јулијана Младеновска-Тешија, која напорите на струшките браќа да соберат песни, умотворби и народни приказни, да ги препишат на изворниот дијалект, да ги структурираат и кла-

Средба кај заменикот градоначалник Д. Вулин во Осиек

Настани – „Вардарки“, „Т'га за југ“, Р. М. Велешанов и Н. Пландер, публика и гости

сифицираат, но и да создаваат песни на македонски јазик, ги спореди со сличните потфати на хрватските автори Јурај Тординац и Мато Топаловиќ. „Браќата видоа дека на живиот јазик почива иднината на нацијата“, истакна Младеновска-Тешија.

Јосип Јурај Штросмаер и стружките браќа

На настанот во Осиек, покрај наведените, присуствуваа и Златко Крилиќ, претседател на Друштвото на писатели на Хрватска, д-р Влатка Калафатиќ, виша стручна советничка во Град Осиек и други пријатели и членови на МКД. Пред нив, Друштвото се претстави со изведбата на песната „Т'га за југ“ на Константин Миладинов и тоа во музичко рецитаторска верзија во која настапија пејачката секција „Вардарки“, кои песната ја отпеаја на музика на Зафир Хаџиманов, под водство на Јагода Тренеска Цветичанин на синтисајзер, инструменталната секција „Т'га за југ“ со Кирил Наумов на виолина и Огнен Здравковиќ на гитара, и рецитациите на ученичките по македонски јазик по моделот Ц. Рута Марија Велешанов (на македонски) и Нивес Пландер (на хрватски јазик).

По овој дел следеше тркалезна маса на која настапија д-р Тихомир Живиќ, вонреден професор на Универзитетот Ј. Ј. Штросмаер во Осиек и Мирко Куриќ, проф., претседател на Друштвото на писатели – огра-

нок Славонија-Барања-Срем и потпретседател на Друштвото на писатели на Хрватска. Тие зборуваа за бискупот Штросмаер и неговиот придонес кон Зборникот на браќата Миладиновци од јазична и историска перспектива, додека претставниците на МНМ за Град Осиек, Јагода Тренеска Цветичанин и за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Сиљаноски ја истакнаа важноста на наследството на браќата за Македонците и напорите за негово негување од страна на МКД „Браќа Миладиновци“. Во своето видео обраќање, Биљана Стојановска, лекторка за македонски јазик на Универзитетот во Риека на присутните им понуди историска ретроспектива на Зборникот на браќата Миладиновци.

Двојната припадност – големо богатство

Важноста на настанот ја истакна особено д-р Тихомир

Живиќ кој рече дека „Да се биде овде, денес, заедно и на овој важен датум да се прослави придонесот на Миладиновци во Хрватска, говори само по себе за нивната важност, како за развојот на македонскиот јазик и идентитет, така и за хрватско-македонските односи. Како Константин, така Македонците во Хрватска им припаѓаат на обете татковини, и таа двојна припадност е вашето најголемо богатство“, рече Живиќ.

Просторот на Старата пекара беше дополнително збогатен со две мини изложби: разгледници и пригодни коверти со печат по повод јубилејот 160 години од Зборникот, на авторот Драгољуб Сиљаноски, и изложба на изданијата на „Македонски глас“. Гостите добија и подарок книги на македонски автори од Хрватска и Македонија.

По настанот, членовите на етно кулинарската секција „Везилки“ ги пречекаа гостите во просториите на Друштвото каде што им беа понудени македонски специјалитети. Во опуштена атмосфера, гостите се дружеа со членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ уште неколку часа.

Манифестацијата „24. Денови на браќата Миладиновци“ ја организираа МКД „Браќа Миладиновци“ Осиек и Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, а со поддршка на Советот за националните малцинства на Р. Хрватска и на Град Осиек.

Јулијана Тешија

Етно кулинарската секција и Т. Живиќ, дружење

Поезијата е говор на вистината, а таа не е за сечии уши

Гостување на Ива Дамјановски, добитничка на наградата „Браќа Миладиновци“ за најдобра стихозбирка на македонски јазик за 2020 година во Осиек. Таа вели: „да се биде поет не е едноставно“

Ива Дамјановски

Лав Филип Тешија

Кулминацијата на „24. Денови на браќата Миладиновци“ во Осиек се случи на 26 јуни во Културниот центар во Осиек, кога пред осиечката публика се претстави Ива Дамјановски, најмладата добитничка на наградата „Браќа Миладиновци“ за 2020 година, за најдобро поетско остварување помеѓу два фестивали на Струшките вечери на поезијата.

Ива Дамјановски (Скопје, 1996 година) е поетеса и пијанистка. Дипломирала пијано на Факултетот за музичка уметност при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, авторка е на две стихозбирки: „Тие“ (2017, Блесок), добитник на наградата „Игор Исаковски“ за најдобар дебитантски ракопис, и „Двоумење“ со која ја доби наградата „Браќа Миладиновци“ во 2020 година.

Нејзината поезија е преведена на српски, хрватски и на

словенечки јазик. Застапена е во ревијата „Рукописи 40“ (2017), како и во панорамата „32 македонски поети: Гласови на новиот век“ (2018, ПНВ Публикации). Учествовала на „Астални проекции“ и нејзината поезија е застапена и во монографијата за оваа манифестација (2019, Бегемот), а учествувала и на многу други поетски читања во Скопје. Дел е од организацискиот, режиски и изведувачки тим на серијата концерти „No Nay Banda“ и на концертните проекти „Монохроматика“ и „Монолози“ изведени во 2018 година.

Пред осиечката публика се претстави со своите стихови, но и со музика. Како гостин-изненадување на настанот беше Лав Филип Тешија, ученик во 3. одделение во Музичкото училиште „Фрањо Кухач“ од Осиек кој настапи со Варијациите на Кабалевски, а Ива се претстави со Рахмаџинов.

Кога музиката е поезија, а поезијата музика

Во воведното претставување на поетесата, Јулијана Младеновска-Тешија истакна дека „нејзината поезија е како музика, а музиката како поезија: Ива е заиграна како дете и длабока како старица.“

Во разговорот со Дамјановски, Младеновска-Тешија нагласи дека на стиховите таа им пристапува филозофски, лупејќи ги слоевите на стварноста, „разголдувајќи ја и неа и себеси, за да изблика пред нашите очи таква каква што е, ранета и отворена со можности. Од таа перспектива, Ива ја црпи и својата сила (радоста дека постои отвор, пат кон слободата) и својата немоќ (тагата дека луѓето повеќе сакаат шарени лажги отколку вистина).“

Стиховите на Ива се полни со ритам, „некои се смеат (Приспивна), други бодат (Музеј). Таа е поетеса на современата Македонија која е распната помеѓу минатото (Словенска тага) и иднината (Дете), но најповеќе трага по светлината (Пајажина, Неопходна песна, Без почеток)“, додаде Младеновска-Тешија.

Луцидна и остра, нејзината поезија не го остава читателот рамнодушен, како и нејзините клавирски изведби, кои публиката имаше можност да ги почувствува во само мал дел. „Честопати сум во позицијата анти заради провокација“, рече Ива и додаде, „сакам да ги искушувам границите, да ги поттурнувам, да видам и самата до каде можам да одам или – да паднам. Не се плашам од паѓањето. Боли, ама... вистината е крвава. И прекрасна. Осло-

бодува како поетскиот збор кој нема граници“.

Кога почетокот е крај, а крајот нов почеток

„Не можам мирно да го гледам светот, и да не викнам. Многу мои песни настанале како револт, разочарување, како крик“, рече таа.

Дамјановски често го користи гневот за да ја искаже сопствената немоќ да смени нешто во светот полн војни и неправди. Но, Ива не е поетеса на резигнацијата, туку на отпорот: чувствува постојана потреба да му се спротивставува на хаосот, „ако со ништо друго, тогаш барем со уметност“, како што вели самата, зашто „уметноста е лек за грдото и злото, и простор за убавина и радост“.

Уметноста е и простор за вистината. За Ива, апсурдите во нашите општества се постојана тема со својата трагикомичност. Сепак, таа е оптимист: за неа уметноста не може да биде спречена, ниту од економските, ниту од општествените услови и иако можеби ќе ѝ треба подолго време, таа ќе излезе на површина со своето најмоќно орудие,

Ива Дамјановски, Јулијана Младеновска-Тешија

вистината. Но, да може така да гледа, на уметникот му требаат детските очи. „Важноста да се имаат детски очи е огромна. Без нив ги губиме идеалите, а без идеали се помируваме и правиме компромиси со стварноста во која идеалите не преживуваат. Во таа смисла, за уметникот од клучна важност е уште една особина, покрај потрагата по вистината: тврдоглавоста, упорноста да го потсетува светот постојано за неговата убавина“, истакна Дамјановски.

Иднината е сега

На крајот на гостувањето во Осиек, Ива додаде дека за неа е огромна чест што е најмлад добитник на оваа награда и истакна дека чувствува голема одговорност да продолжи да твори и да го подобрува светот. На публиката во Осиек, пак, ѝ порача дека нејзините песни бараат слушатели кои ќе ги читаат, „влегувајќи во дијалог со мене – на тоа ве повикувам и предизвикувам“.

Јулијана Тешија

Ин мемориам

In memoriam

Си замина Маргит Зориќ, пријателката на МКД „Браќа Миладиновци“

Ј. Тешија, М. Зориќ и Ј. Цветичанин

Маргит Зориќ беше долгогодишна советничка на градоначалникот на Град Осиек, за национални малцинства, здруженија на граѓани и верски заедници.

Соработуваше со МКД „Браќа Миладиновци“ од неговото основање и беше негова голема поддршка. Нејзините совети беа искрени и отворени, а комуникацијата со избраните претставници на македонското национално малцинство за Град Осиек остана и по нејзиното пензионирање.

Зориќ често го нагласуваше своето позитивно искуство од соработката со МКД „Браќа Миладиновци“ и истакнуваше дека ова Друштво е „меѓу најактивните на подрачјето на Град Осиек и двигател на нови иницијативи за мултикултурна соработка со останатите здруженија на национални малцинства на повеќе нивоа. Ваштите активности се секогаш добро посетени и на корист на сите граѓани на нашиот град“, велеше Зориќ.

Ти благодариме Маргит Зориќ. Почивај во мир!

Ј. Т.

Македонија е секогаш блиску, кога е во срцето

Претставување на книгата на Драгољуб Сиљаноски во Нашице

На 14 јуни 2021 година во Нашице беше претставена книгата на Драгољуб Сиљаноски „Македонија така далечна, а така блиска“, во издание на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и под покровителство на Советот за националните малцинства на Р. Хрватска.

Настанот беше организиран во рамките на Денот на Град Нашице во хотелот „Панонија“, а претставувањето со своите настапи го разубавија секциите на МКД „Браќа Миладиновци“ и тоа: пејачката секција „Вардарки“ под водство и во пијано придружба на Јагода Тренеска Цветичанин, инструменталната секција „Т'га за југ“ со виолинистот Кирил Наумов и ученичката по македонски јазик Нивес Пландер, со рецитал. На настанот настапија и учениците и професорите на Основното музичко училиште „Контеса Дора“, Лана Пришиќ, Лејла Катиќ, Филип Јуриќ,

Сања Ваздар и Иван Крајачиќ.

Промотор на македонската култура

Претставувањето го водеше уредничката на книгата и директорка на Роднокрајниот музеј Нашице, Силвија Лучевњак. Во своето обраќање таа го истакна задоволството што можела да учествува во создавањето на оваа книга „која ќе биде дополнителна врска помеѓу Хрватска и Македонија, осветлувајќи ги делчињата од историјата кои ќе остане невидливи за обичното око, и давајќи свој придонес код роднокрајното проучување на пишаните траги.“ Лучевњак исто така, додаде дека ѝ е чест да соработува со Сиљаноски кој е „тивок и ненаметлив, но искрен промотор на македонската култура во Нашице и пошироко“.

За својата книга, авторот Сиљаноски рече дека неговата наме-

ра била во книга да ги смести сите изложби „кои ги направив низ Хрватска, и онаа во Македонија, за да не се заборава и да им биде достапно на другите истражувачи, и да покажам дека Македонија не е далеку, кога е во срцето и во спомените“, рече Сиљаноски.

На настанот присуствуваа и градоначалникот на Град Нашице, Крешимир Кашуба, македонскиот амбасадор во Р. Хрватска, Милаим Фетаи, собраниската застапничка за македонското, албанското, бошњачкото, црногорското и сло-

венското национално малцинство, Ермина Лекај Прљаскај, Бранка Бакса, членка на Советот за националните малцинства на Р. Хрватска, директорот на Секторот за национални малцинства, Нандор Чапо и други гости, како и членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек.

„Со денешниот настан и особено, со доаѓањето на амбасадорот Фетаи во Нашице, видлива е прекрасната соработка помеѓу Македонија и Хрватска која ја негува нашиот сограѓанин Сиљаноски со години наназад, на што сме му благодарни“, рече градоначалникот на Нашице, Кашуба.

Во организацијата на настанот учествуваа и Роднокрајниот музеј Нашице, огранокот на Матицата Хрватска во Нашице и Здружението за хрватска историја во Нашице, предводено од библиотекарката Рената Бошњакковиќ.

Јулијана Тешија

Размена на искуство на наставничките по македонски јазик во Хрватска

Средбите беа организирани онлајн, на иницијатива на првата наставничка по Македонски јазик и култура од Загреб, Деспина Белчовска Велинска, а разменувањето на искуствата, размислувањата и сугестиите на наставничките со подолго или пократко искуство беа оценети како исклучително корисни и потребни

Курикулум, учебници, програми, се дел од темите што беа разгледувани на состаноците на наставничките кои ја изведуваат наставата по предметот Македонски јазик и култура по моделот Ц во Хрватска, одржани на 21 јуни и 2 јули. Средбите беа организирани онлајн, на иницијатива на првата наставничка по Македонски јазик и култура од Загреб, Деспина Белчовска Велинска, а размената на искуствата, размислувањата и сугестиите на наставничките со подолго или пократко искуство беа оценети како исклучително корисни и потребни.

Беше констатирано дека наставничките во Хрватска, Деспина Белчовска Велинска, Ивана Брезовец, Тинка Барбутов Крстева (беше вклучена во одржување на наставата во Загреб, сега работи како библиотекарка), Наталија Лековска, Биљана Стојановска, Милена Георгиевска, Маја Јовановски и Сашка Соломоновска Јаневска, кои ја реализираат оваа настава во Загреб, Ријека, Сплит, Осиек и Пула, се соочуваат со исти проблеми.

Комбинирани одделенија, различни предзнаења

Како исклучително тешка и напорна беше апострофира-

на работата во комбинирани одделенија со мал број ученици кои имаат различни предзнаења, а се со различна возраст, па за секој ученик посебно треба да се подготвуваат часови. Друг проблем се учебниците, кои од година во година ја надминуваат својата намена, па наставниците се препуштени сами да подготвуваат материјали и да се снаоѓаат секој на свој начин. Наставниците во оваа настава, исто така, немаат готови тестови, туку самите треба да ги подготвуваат, што исто така е доста одговорна работа, бидејќи овде од исклучителна важност е процената на самиот наставник околу нивото на тежината на проверката на знаењата, да не биде претешко, па учениците да не можат да се снајдат и да добијат послаби оценки, или пак, да не биде ни прелесно.

Дополнителен товар оваа училишна година, а и дел од минатата училишна година беше осмислувањето и организира-

њето на часовете во наставата на далечина.

Курикулум

На состанокот, како неизбежен фактор се наметна постоење на постојана комуникација меѓу наставниците, размена на искуства, но секако и соодветна координација со надлежни лица од образовниот сектор задолжени за изучување на јазикот на малцинствата како во Хрватска, така и во Македонија.

Од остварените досегашни меѓусебни контакти на наставниците се кристализира потребата за подготовка на Курикулум за изучување на Македонскиот јазик и култура по моделот Ц во училиштата во Хрватска. За таа цел веќе се воспоставени и контакти со хрватското Министерство за образование, кое ќе треба да ги насочува во подготовката на овој важен документ.

Милена Георгиевска

Училишна година во виртуелниот свет на современата технологија

Во годината на предизвици се снаоѓавме на сите можни начини, со сите можни препреки и стигнавме до целта и завршетокот на уште една успешна наставна година, велат наставниците кои предаваат Македонски јазик и култура по моделот Ц во Хрватска

Поголемиот дел од изминатата учебна година за учениците во основните и средните училиштата во Загреб, Сплит, Ријека, Пула и Осиек каде што се одржува предметот Македонски јазик и култура по моделот Ц, организирана е онлајн настава. За тоа како помина годината, со какви предизвици и тешкотии се соочуваа наставничките, учениците и родителите, разговаравме со наставниот кадар кој го предава овој предмет во Хрватска.

Деспина Белчовска Велинска – ОУ „Никола Тесла“ и ОУ „Аугуст Харамбашиќ“, Загреб

Учебната 2020/2021 година во услови на „ново нормално“ по предметот Македонски јазик и култура по моделот Ц продолжи и оваа учебна година. Само со две групи имав настава во живо затоа што тоа се ученици од едно одделение, останатите групи и подгрупи имаа онлајн настава. По веќе познат и совладан начин без тешкотии влеговме во виртуелниот свет на современата технологија. Учениците добиваа задачи во реално време, понекогаш одржуваа настава на „Зум“, се снаоѓавме на сите можни начини, со сите можни препреки, и стигнавме до целта и завршетокот на уште една наставна година.

Содржините беа прилагодени за секоја возраст, инди-

видуалниот потенцијал, годините на учење и имаше широка лепеза на теми за обработка. Со тоа се трудев да го одржувам интересот за учење и да им ги збогатам знаењата поврзани со македонскиот јазик, културата, традицијата, историјата, географијата. Научивме нови песни, запознавме нови краеве, личности, градови, реки, манифестации, како и традиционални јадења – што е мезе, како се подготвува ајвар, како и тоа во кого била Елена заљубена и кому му пишувала писмо, зошто Крушево е рај за параглајдерите итн. Го одбележавме и „Меѓународниот ден на мајчиниот јазик“. Учениците учествуваа на онлајн конкурсот „Македонија како инспирација“, драматизираа на промоцијата на книгата „Шарени приказни“ и, секако, има уште многу заборавени ситници и настани.

Учевме, се допишувавме, лајкавме... но, остана една голема празнина. Празнина за живиот контакт со учениците, настава во училишните клупи со училишното свонче, детската смеа и хумор, игра и преградки, дружење и забава.

Ивана Брезовац – Прва гимназија, Загреб

Учебната 2020/2021 беше година исполнета со многу предизвици. Наставата се одвиваше преку апликацијата „Зум“.

Остваривме учество на меѓународниот конкурс за деца и млади во склоп на манифестацијата „Средба под јаворите – Видоје Подгорец“, 2021 година, во соработка со „Просветно дело“ – Скопје, каде Лутхиен Лорелеи Крстевски ја освои втората награда со песната „Младост“. Тој е ученик во втора година, а да споменам и дека

Фото: Л. Л. Крстевски, прво место на минатогодишниот натпревар за фотографија

неговата фотографија освои прво место на натпреварот за фотографија лани.

Уште поголеми успеси и афирмација на македонскиот јазик посакуваме во наредната учебна година.

Маја Јовановски – ОУ „Вије-нац“, Осиек и I гимназија Осиек

Учебната година 2020/2021 беше предизвик и за учениците кои учат македонски јазик по моделот Ц во Осиек, и за мене како учителка и наставничка во две училишта, ОУ „Вијенац“, Осиек и I гимназија Осиек, а и за нивните родители. Но заврши со одличен успех, со смеа и радост. Наставата на далечина во I гимназија Осиек се одвиваше во текот на целата учебна година, 12 ученици од различни училишта го учеа македонскиот јазик преку модерна технологија. Презадоволна сум од нивната одговорност и со нивниот постигнат успех во текот и на крајот на учебната година. Учениците од основното училиште во првото полугодие македонскиот јазик го учеа во училиштето распоредени по групи, но по зимскиот распуст наставата се одвиваше на далечина. Сите заедно, и со помош на родителите, на далечина преку модерна технологија успеавме да научиме и да се приближиме што повеќе до македонската традиција, култура и обичаи.

Наталија Лековска – Прва Сушачка хрватска гимназија

Минатата учебна година ни заврши невообичаено, на далечина. За жал и оваа година започна така и тоа малку подоцна, во второто полугодие, поточно на 18 јануари. Скоро целото второ полугодие бевме онлајн како што ни налагаа мерките поради новата ситуација. За среќа, имавме неколку преубави моменти кога успеавме да се видиме во просториите на нашата убава Сушачка гимназија,

ретки моменти за паметење, кои од минатата година станаа луксуз.

Времето ни беше многу кратко, само едно полугодие. Се трудевме да научиме колку што можеме повеќе преку платформите што најмногу ни одговараа. Во тоа кратко време, се потрудив да изберам најинтересни теми, од историјата на Македонија, географијата, музиката... Некои ученици беа вредни како пчели, додека други, поради преголемите обврски што ги имаа за другите предмети, беа малку „мрзеливи“.

Сè што е убаво кратко трае, така и оваа учебна година, беше кратка, но успешно реализирана. Учебна година која заврши со надеж дека другата ќе не врати во училишните клупи и со сè поголем број заинтересирани, нови ученици.

Сашка Соломоновска Јаневска – ОУ „Центар“, Пула

Во оваа училишна година како и во претходната сите ние во обидот да се справиме со т.н. „невидлив непријател“, имавме различен пристап, а образованието според мене е еден од најпогодените сектори, па така и наставниците, децата и нивните родители. Меѓутоа единствената цел што не водеше низ овој предизвик беше да се продолжи негувањето на македонскиот јазик. Прилагодувањето и преминот на наставата од училишца во електронска настава, не е воопшто едноставен процес, оти освен соодветна информатичка инфраструктура и одредено познавање на дигиталните вештини, спроведувањето на процесот на учење бара и огромна поддршка од семејството. Нималку лесна, наставата на далечина

бара огромна организациска енергија и креативност што мора да е на високо ниво за да го привлече вниманието на учениците.

Меѓутоа, мислам дека со вложениот труд и јасниот и едноставен начин на презентирање на содржините успеавме да ја одработиме зададената наставна цел низ различни активности, аудио и видео презентации, па така и оваа школска година како и претходната, успеавме да учествуваме на Детскиот фестивал на мултикултурата во организација на Словенското друштво од Пула и со тоа да го презентираме својот јазик во пошироката јавност. Учествувавме со една кратка македонска песничка за која изработивме кратко видео во чија позадина беа презентирани прекрасни слики од Македонија, линк ((5) 4. *Dječjifestival-multikulturalnostiPula 2020.* - YouTube), на 12. минута.

Биљана Стојановска – ОУ „Центар“, Риека

Наставата по Македонски јазик и култура по моделот Ц за риечките основци во учебната 2020/2021 година започна во живо и се реализираше секој четврток. Почетокот на годината го искористивме за повторување и за потсетување на совладаните содржини. Тука особено мислам на читањето и пишувањето на кирилица, за што учениците се доста добро оспособени. Во живо ги рецитиравме и илустриравме песните од стихозбирката „Касни – порасни“ од Петре М. Андреевски, а преку видеопрезентација заедно прошетавме од Камениот мост до Старата скопска

чаршија учејќи за историјата, архитектурата и специјалитетите што се нудат таму.

По околу еден месец настава во живо, училишната ја заменивме со настава на далечина, а така и ја завршивме оваа учебна година. Учениците одлично ги сработија домашните задачи – ги интервјуираа своите родители, баби и дедовци кои им раскажуваа за празничната традиција во Македонија, „прошетаа“ по Широк сокак, бојадисуваа велигденски јајца, а се запознаа и со Зоки Поки и со Девојчето и дванаесетте месеци. Им благодарам на родителите што беа огромна поддршка во учењето на далечина, а на учениците им посакувам безгрижно и топло лето исполнето со звуците на македонската песна која беше проткаена низ наставните единици во текот на целата година.

Милена Георгиевска – ОУ „Скалице“, Сплит

Ништо не може да го замени живиот контакт и седењето во училишните клубови. Радоста на учениците на крајот од оваа училишна година, кога последните две саботи ни беше дозволено да се сретнеме во ОУ „Скалице“ и да ги одржиме часовите во нашата училишница, беше неизмер-

на. Дотолку повеќе што четворица од учениците завршија осмо одделение и повеќе нема да бидат со „старото друштво“ со кои со години изучуваа Македонски јазик и култура.

За крајот да биде повпечатлив, во соработка со Македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит, за успешно завршена уште една училишна година на учениците им беа доделени и пригодни подароци.

– Многу ни недостасуваше доаѓањето на настава во училиште. Се трудевме редовно и одговорно да ги завршиме сите поставени задачи што од нас се бараа во текот на онлајн наставата и успеавме успешно да дојдеме до крајот на основното образование учејќи Македонски јазик и култура, вели Естела Вучовски, осмоодделенка од ОУ „Скалице“.

М. Г.

Стих во регионот

Во организација на Хрватското друштво на писатели, а под покровителство на Град Загреб, јубилејниот 10. фестивал на „Стих во регионот“ (Stih u regiji) се одржа од 10 до 12 јуни 2021 година во библиотеката „Богдан Огризовиќ“ во Загреб. Трите фестивалски дена беа одбележани со поголем број на гости во програмата, со книжевни разговори, читања, претставувања на списанија и со музика.

Овој Книжевен фестивал трае од 2009 година и угостува поети од регионот и од средна и југоисточна Европа. Годинава на него учествуваа: Јовица Ивановски (Македонија), Анита Пајевиќ (БиХ), Нина Драгичевиќ (Словенија), Радмила Петровиќ (Срби-

ја), Бранко Чегец, Јосип Чекољ, Адријана Кос Лајтман, Нева Лукиќ, Ивица Пртењача, Дамир Радиќ, Евелина Рудан и Вида Север (Хрватска). Фестивалот го водеше Иван Херцег со неговите соработници Моника Херцег и Ален Брлек, а музички гости беа Иван Гробенски,

Зринка Посавец и Марио Игрец.

Јовица Ивановски е еден од најзначајните и најчитаните македонски современи поети. Роден е 1961 година во Скопје, каде живее и работи. Автор е на 15 поетски книги и на десетина збирки на избори на македонски, ан-

глиски и други јазици. Застапен е во повеќе антологии на македонската поезија и препаан на петнаесетина светски јазици. На Струшките вечери на поезијата во 2019 година добитник е на наградата „Браќа Миладиновци“ за книгата поезија „Човек“.

Е. П.

Стара народна носија, подарок за МКД „Илинден“

Маша Магзан, внука на еден од основачите на МКД „Илинден“, Томе Марински, дојде во посета на МКД „Илинден“ и на Друштвото му подари народна носија од нејзината баба. При тоа таа рече дека е внука на фотографот Томе Марински и дека сигурно некои членови од Друштвото го памтат нејзиниот дедо.

- Јас сум трета генерација во Риека. Многу ми е мило што сум денес со вас, од неколку причини. Прво,

затоа што и моите баба и дедо ќе беа многу горди што сум тука со вас, а втора причина е што имам многу убав подарок што сакам да ви го дадам. Баба ми ми го остави кога почина во 2010 година. Оттогаш ми стои во орманот, па јас сакам да му дадам живот и нова функција... Многу се радувам што можам да ви ја подарам оваа носија, бидејќи сакам традицијата да се чува и мислам дека во Риека ова е вистинското место за неа, истакна Магзан.

Маша Магзан на последните локални избори во Хрватска беше кандидат за заме-

ник градоначалник на независниот кандидат, Давор Штимац.

Г. К.

Среќна Нова '49

Филмот е добитник на низа награди и признанија меѓу кои е и Гран при, „Голема златна арена“ во 1986 година за најдобар филм на Фестивалот на југословенскиот игран филм во Пула

По повод 35 години од излегувањето на македонскиот игран филм „Среќна Нова '49“ на режисерот Столе Попов, како едно од културните дела во современата македонска кинематографија, МКД „Охридски бисер“ од Загреб ја започна овојгодишната културната манифестација „Денови на македонскиот

филм“. Проекцијата на филмот се одржа на 17 јуни 2021 година во салата на Трибина на Град Загреб, под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ и во согласност со важечките епидемиолошки мерки.

Претседателката на Друштвото, Виолета Штерцова, ги поздрави присутните меѓу кои беа

почесниот доживотен претседател на Заедницата на Македонците во РХ, Никола Гроздановски и потпретседателот на ЗМРХ, Цветко Поповски. Таа накусо го претстави филмот кој во 1987 година беше југословенски кандидат за 59. доделување на наградата „Оскар“, во категорија за странски филм.

Филмот е во продукција на „Вардар филм“ од Скопје, работен според драмскиот текст на Гордан Мишиќ. Снимен е на повеќе локации: железничката станица во Суботица, скопското Маџир Маало, Буњаковец, реката Треска, Старата скопска чаршија. Улогите ги толкуваат: Мето Јовановски, Светозар Цветковиќ, Владица

Милосављевиќ, Ацо Горчев, Петар Арсовски, Синоличка Трпкова, Милица Стојанова, Мите Грозданов, Гоце Тодоровски и други. Добитник е на низа награди и признанија меѓу кои е и Гран при, „Голема златна арена“ во 1986 година за најдобар филм на Фестивалот на југословенскиот игран филм во Пула.

Публиката имаше прилика да следи психолошка драма за двајца брака, Драгослав и Коста, со различна идеологија и верувања. Приказната се случува во атмосфера на тензија и страв, за време на конфликтот помеѓу Комунистичката партија на Југославија и сталинизмот.

Елизабета Петровска

„Загреб на дланка“ – Јас го сакам Загреб

На 25 и 26 јуни 2021 година во организација на поетско книжевното друштво „КУЛТура сНОВА“ од Загреб, се одржа 5. меѓународен поетски фестивал „Загреб на дланка“ – Јас го сакам Загреб. Првиот ден во Ткалчиќевата улица во Загреб пред бистата на Марија Јуриќ Загорка беше изведен перформанс од страна на познатиот хрватски актер, Зденко Јелчиќ и водителката на програмите на ова Друштво, Маја Хершак. Тие успеаја на свој начин на ни ја доловат поезијата на Марија Јуриќ Загорка.

Се прочита и писмо со поддршка од загребскиот градоначалник Томислав Томашевиќ, кој се извини што поради обврските не можеше да присуствува, но дава голема поддршка на поетите и на претседателот на „КУЛТура сНОВА“, Здравко Одорчиќ, што организира вакви фестивали, со надеж дека и тој ќе има прилика во иднина да ги чуе поетите.

Потоа читањето и дружењето продолжи на терасата од кафулето „Смарт“ во населбата Волтино. Овде се промовираше заедничката збирка поезија „Загреб на дланка“, каде што две Македонки поетеси, Милена Златеска и Мирјана Мајиќ, ги читаа своите песни печатени во оваа збирка. Тие се членки на „КУЛТура сНОВА“ и секогаш се примени со огромни симпатии од страна на другите членови и на претседателот на ова Друштво, а особен интерес предизвикуваат со својата поезија

прочитана на македонски јазик.

Во оваа збирка е застапена и членката од МКД „Билјана“ Задар, Мелика Поповиќ, но таа не беше присутна на Фестивалот. Меѓу поезијата се пееја песни, па на крајот од програмата во чест и спомен на неодамна прерано починатата поетеса од Скопје, Виолета Сековска, Здравко Одорчиќ ги повика Софија Соња Совиќ и Абдулах Беќиревиќ Алија да отпеат една македонска песна, по што Мирјана Мајиќ, понесена со емоции, ја отпеа песната „Сечи моме руси коси“.

На 26 јуни, на истото место, се одржаа четири промоции и се продолжи со поетски маратон каде што се читаа песни по избор на поетите. И овој ден поезијата беше освежена со музика. Прекрасен Фестивал, со кој поетите се збогуваа со зборовите: се гледаме во јули во Сплит, со нова збирка „Сплит на дланка“.

Антонела Галиќ

Рацинови средби

Градот Велес деценовие живееше во духот на големиот македонски поет Кочо Рацин. Во периодот од 11 до 13 јуни 2021 година во Велес се одржа 58. меѓународна поетска манифестација „Рацинови средби“. Во чест на споменот на Рацин, делегации положија свежо цвеќе на Спомен Костурницата, пред спомен обележјата во центарот на градот и пред споменикот во гимназијата „Кочо Рацин“. Свеченото отворање на манифестацијата беше во Народниот театар „Јордан Хаџи Константинов - Џинот“ со одржување

беседа за Рацин, традиционален меѓународен поетски митинг и концерт на Ансамблот за народни игри и песни „Танец“.

Чествувањето опфати и одржување на меѓународна научна конференција „Синтези: Рацин и Конески“, посета на спомен куќата на Рацин, каде што беше промовирана збирка поезија на млади македонски поети и садење на нови садници во Рациновата шума. „Рациновите средби“ беа затворени со доделување на Рациновото признание на Милован Стефановски за романот „Теорија за

кучешката година“ и на почесното Рациново признание на Ала Генадјевна Шешкен, руски славист и македонист, за нејзиниот придонес за афирмацијата на македонскиот јазик и литература во светот.

Програмата на „Рациновите средби“ заврши со еднодневен планинарски „Марш за Рацин“ до Лопушник, Кичевско, местото на загинувањето на Рацин.

Е. П.

Сто години од раѓањето на Блаже Конески

Во рамките на „XVIII Денови на македонската култура“ во Задар, Македонското културно друштво „Билјана“ од Задар организираше трибина со која се одбележаа стотите години од раѓањето на Блаже Конески

Под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ, во просториите на МКД „Билјана“ на 30 јуни 2021 година се одржа трибината „Сто години од раѓањето на Блаже Конески“. За неговиот живот и дело зборуваше претседателката на Друштвото, Мирјана Мајиќ, водителката на литературно драмската секција „Записи со љубов“.

Песните на академик Блаже Конески ги читаа членовите на оваа секција. Се нижеа стихови како ѓердан, сите си одбраа по две песни и ги прочитаа со голем восхит. Сето ова го снимаше и локалната ТВ куќа „Диадора“, која постојано ги следи програ-

мите на Друштвото. Музичката секција изведе сплет на македонски песни.

Гордост е да се слави ваков македонски поет, книжевник, преведувач, есеист, татко на современиот македонски литературен јазик.

Се продолжи со дружење збогатено со закуска подготвена од членките на етно работилницата „Ѓерѓев“, во чиј состав е и кулинарската секција.

Почнаа жештините и сега ќе се направи малку пауза со програмите на Друштвото. Настанот се одржа со почитување на мерките за ковид-19.

Антонела Галиќ

Поетско дружење

Во организација на друштвото „Ријечи изнад свега“ – огранок Шибеник и друштвото „Шибенске бовуле“, на 6 јуни се одржа поетско дружење на семејниот имот на Гојка Скориќ Пелаиќ. Таа ја осмисли содржината на настанот, носена со емоции и спомени за својата мајка.

Учесниците ги прими со отворено срце, истовремено приредувајќи бројни изненадувања. На самиот влез дочекуваа две поетеси од Шибеник облечени во народни носии од тој крај со кафе за добредојде, суви смокви и бадеми. Течеа стихови од шибенските, задарските и скрадинските поети во автентичната околина во Скориќи – Мале Биќине, неколку километри од Скрадин.

Имаше и музичка поддршка од страна на Филип Љубичиќ, професор, на кој му се придружи и домаќинката на мандолина. За сите беше вистинско изненадување клапата „Скрадински

бук“, која се вклучи во настанот со неколку клапски песни во паузите од читањето. Инаку, Гојка Скориќ Пелаиќ била членка во првата поставка на оваа клапа. Поетите се натпреваруваа и во влечење на јаже, а на трpezата беа разни специјалитети од овој крај, што учесниците имаа можност да ги пробат.

МКД „Билјана“ од Задар на ова поетско дружење имаа свои претставници – Мирјана Мајиќ и Мелика Поповиќ, кои се воедно и членки на друштвото „Ријечи изнад свега“. Со желба ова дружење да прерасне во традиција, го напуштија селото со преубави впечатоци.

Антонела Галиќ

Денови на мултикултурата во Истра

Се одржуваа секоја година на 9 мај за Денот на Европа, во организација на Истарската жупанија

Во склопот на манифестацијата „Денови на мултикултурата во Истра“ влегуваа многубројни програми на сите малцинства во оваа жупанија. Секоја нација го презентираше својот јазик низ поезија и презентација на книги, низ песни и презентација на својата храна, својата култура и обичаи.

Се разбира дека во овој настан редовно се вклучуваше и Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, кое преку своите секции со години успешно ја претставуваше својата култура, јазик и обичаи, како и македонските специјалитети. Насекаде познатото гравче тавче и македонската мастика најмногу ги привлекуваа присутните, а не беше заборавено ни македонското вино на сите добро познато, како и македонскиот ајвар, баклавата и тулумбите. Крај македонската маса знаеја да се задржат и да пробаат од сè по малку, меѓу многуте и претставниците од жупанијата, од Град Пула, а и градоначалникот на Пула, Борис Милетиќ.

Онлајн програми

Но, годинава, по втор пат оваа културна манифестација не се организираше „во живо“,

Фото: архива

бидејќи сè уште владеат мерките за корона вирусот. Но, МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула не го изостави Денот на Европа, 9 мај, воедно и Светски ден на антифашизмот, па водителката на литерарната секција, Милена Златеска, го одбележа со учество во онлајн програмите. Една од програмите беше во организација на Здружението на балканските уметници „Scuola di Poesia-School of Poetry-Delegacija Srbije“ и на Првата виртуелна уметничка олимпијада.

Програмите беа од меѓународен карактер. Се вклучија поети од Македонија, Словенија, Босна и Херцеговина, Италија, Германија, Србија, Хрватска

и други. Се слушна поезија на доста јазици и дијалекти. Поетите не само што го претставија својот јазик и култура, туку и се запознаа меѓу себе, со цел за понатамошна соработка, ширење на пријателството и запознавање на други различни култури.

Така и Милена Златеска успешно го презентираше својот мајчин македонски јазик, а бидејќи пишува двојазично, читаше песни и на хрватски.

Беа упатени честитки како за учесниците, така и за организаторите што придонесуваат да се не забораваат значајните денови во светот, како и мајчиниот јазик каде и да е човек.

Михаела Златеска

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

Razlika koja se vidi.

Savršeno je moguće.

Море на дланка

Десеттата јубилејна година на меѓународниот поетски фестивал „Море на дланка“ беше одбележана во Пула и Ровињ на 21 и 22 мај, во организација на „КУЛТура сНОВА“ од Загреб, здружение за промоција на културата. Програмата започна во галеријата „Цвајнер“ во Пула, првиот ден со промоција на издадените книги преку „КУЛТура сНОВА“, а промотор беше Славица Лончариќ Гугум, претседателка на „Културни круг“ од Пула.

Промоцијата ја отвори Диана Хиље од Дубровник со песните од нејзината книга „Пјеснички либрето“. Следеа Мирјана Земан Нова од Загреб, со книгата „Загрљај чаролије“ и Невија Цвитко со книгата „Теби љубави“. По овие убави стихови, програмата продолжи на скалите од црквата „Св. Антун Падовански“, крај познатата арена во Пула. Она што од овој настан беше значајно за Македонското културно друштво на Истарската жупанија „Св. Кирил и Методиј“ од Пула е тоа што програмата ја отворија токму чле-

новите на Друштвото, Авелина Дамијањевиќ Драгузет и Драго Драгузет со своите стихови и со својата музика, познатиот мих и истарските ноти, кои исто така се негуваат во Друштвото, како и македонски песни и ора.

Следеше промоција на книгата 10. меѓународен поетски фестивал „Море на дланка“ и стиховите на многубројните поети, меѓу нив и Македонци кои живеат во Хрватска, а творат и пишуваат на својот мајчин македонски, а и на хрватски јазик: Виолета Јуван, Стојан Тане Георгиев, Мирјана Мајиќ, претседателка на МКД „Билјана“ од Задар, Милена Златеска, потпретседателка на МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула и двете членки на Управниот одбор на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, кои говореа стихови на македонски јазик.

Другиот ден манифестацијата продолжи во Ровињ со перфоманс на поетите по кафулиња, а потоа во Мултимедијалниот центар се одржа претставување на издадените книги на „КУЛ-

Тура сНОВА“. Програмата продолжи со „Отворен поетски микрофон“ на присутните поети каде што, исто така, се слушаа македонски стихови.

Фестивалот беше затворен со избор на најдобра песна и фрлање на песната, затворена во шише, во море. Беа доделени и благодарници, меѓу кои и на членовите на МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, Авелина и Драго.

Михаела Златеска

Околу камената маса

Културната манифестација „Околу камената маса“ се одржа на 29 мај во Пазин, во организација на Пазинското друштво на личности со инвалидитет „Дости“ и „КУЛТура сНОВА“ од Загреб, бидејќи слави десет години на постоење, а се придружија и „Културни круг“ од Пазин, Пула и Ровињ. Присутните поети ги поздравиле заменичката на градоначалникот на Град Пазин, Мирјана Галант и претседателот

на „Дости“, Џулијано Бравар.

На оваа вечер на поезија се претставија 30-тина поети од повеќе градови на Истарската жупанија и Кварнер, меѓу нив и членовите на МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула. Авелина Дамијањевиќ Драгузет и Драго Драгузет се претставија со свои стихови и музика. Милена Златеска читаше своја поезија. Вечерта заврши со пријатна музика како истарска, така и македонска.

М. З.

Плодотворна соработка меѓу Град Шибеник и Македонците

Плодотворна и успешна соработка со Македонците од Шибеник најави градоначалникот на овој далматински град, д-р Жељко Буриќ, кој го започна својот трет мандат. Како осведочен поддржувач на Македонците од градот, Шибенско-книнската жупанија и воопшто во Хрватска, тој истакна дека ќе ја продолжи соработката на воспоставените контакти и предлози за соработка со релевантни личности од Македонија, пред сè, во здравствениот и образовниот сектор, остварени при неговата посета на Скопје пред почетокот на пандемијата.

Секако, остануваат и контактите со неговиот скопски колега, Петре Шилегов, кој би требало да реализира посета на Шибеник за да се запознае со начинот на функционирањето

на Градската управа која се истакнува во Хрватска по износот на средства обезбедени од европските фондови.

Сето ова беше речено на средбата со претставници на невладината организација „Хрватско-македонска тангента“ на 21 јуни, кои му го честитаа новиот мандат на градоначалникот Буриќ и изразија надеж за уште поконструктивна соработка. Истовремено, тие го запознаа градоначалникот со претстојните проекти на организацијата, а тој, од своја страна укажа на проектите на кои ќе го посвети новиот мандат.

Во таа прилика, Оливера Вапска, наставничка и уметничка, која веќе седум години со семејството живее во Шибеник, му подари на д-р Буриќ свој уникатен примерок на слика со шибенско копче изработено

во традиционална македонска филигранска техника со срмен конец – спој на хрватско и македонско.

М. Г.

Меѓусебно запознавање и предлози за натамошна соработка

Конструктивни разговори и отворање на нови можности за соработка беа разгледани на средбата на новиот македонски амбасадор во Република Хрватска, Милаим Фетаи, со претставници на невладината организација „Хрватско-македонска тангента“, на 23 јуни во Шибеник.

Во пријатна атмосфера, во текот на разговорот, амбасадорот

Фетаи беше запознаен со организираноста и животот на македонското национално малцинство во Шибенско-книнската жупанија и, воопшто, во Хрватска; со остварените бројни проекти од областа на културата и медиумите, стопанството, но и со претстојните планови што треба да се реализираат до крајот на оваа година.

Милена Георгиевска, главна уредничка на „Македонски глас“, го запозна високиот гостин со улогата на училиштата каде што се изучува македонскиот јазик како изборен предмет по моделот Ц и со списанието „Македонски глас“.

Амбасадорот Фетаи од своја страна потенцираше дека Македонците во Хрватска ќе ја имаат неговата поддршка и дека во текот на својот мандат ќе биде

насочен кон продлабочување на културните и стопанските врски меѓу Хрватска и Македонија.

Пред доаѓањето во Шибеник, тој ја посети фабриката „Кнауф“ кај Книн, каде домаќин му беше директорот Дејан Вапски, Македонец под чие водство осум години функционира оваа фабрика. Амбасадорот Фетаи имаше можност на лице место да се запознае со начинот на работа на овој деловен субјект кој со години котира на прво место по остварување на одлични резултати, не само во Шибенско-книнската жупанија, туку и пошироко.

Во Шибеник, амбасадорот Фетаи се запозна и со богатото културно-историско наследство на овој самороден хрватски град на Јадранот.

М. Г.

Сликовно потврдување на нестварното

Изложба на слики од познатиот македонски академски сликар со загребска адреса, Крунислав Стојановски, по книгата на Маријан Гракалиќ „Смртта на Џејмс Џојс и други приказни од 20. век“ и промоција на книгата се одржаа на 2 јуни 2021 година во галеријата „Кралуш“ во Народното отворено училиште во Свети Иван Зелина

Стојановски на изложбата се претстави со стотина свои илустрации, која авторот на книгата Гракалиќ ја нарече „Сликовно потврдување на нестварното“.

„Во една прилика, Маријан ми рече да го погледнам неговиот текст за книгата. Кога го погледнав, се сетив на некои од моите илустрации што ги имав направено во 2012 година, а кои беа изложени во неколку земји, и сфатив дека многу добро одговараат на неговите текстови. Половина од делата беа создадени пред да го видам текстот на Гракалиќ, а другата половина потоа. Нивната специфичност е во тоа што се создадени дигитално, на мобилен телефон, во апликација. Тогаш кога започнував, тоа не беше толку популарно. Беше тешко да се добие форма. Сега е полесно и многу луѓе го користат овој начин. Постојат различни апликации. За мене тие се како компјутерска графика“, објасни Стојановски.

Уникатен ликовен циклус

Книгата ја претстави книжевната критичарка Дарија Жилиќ, а за делата на Крунислав Стојановски говореше Маријан Гракалиќ.

„Познат по своите динамични и активистички сликарски темпераментни експресији, Стојановски во овој циклус го отвора патот на отсликување на митопоетската реалност. Инспириран од приказните во книгата, во целосно својствена ликовна нарација тој гледа и наоѓа архетипски елементи кои убедливо ги слика во еден здив, нагласено, оригинално и неповторливо. Доброто и злото, убавото и грдото, блиското и странското се среќаваат во впечатлив уметнички израз во кој речиси и да нема празнина. Жестокоста подеднакво доминира во цртежите и во колоритните експресији, обидувајќи се да остави печат важен за сеќавањето, меморијата на све-

тот што ја допира и исполнува. Насликаните ликови и моменти се уникатен ликовен циклус полн со инспиративни мотиви и асоцијативност, концептуално формулиран во една паралелна, а сепак препознатлива и потресна димензија што ги поврзува човекот, неговата судбина и творењето. Стојановски тука се претставува како мајстор за потврдување на нестварното“, истакна Гракалиќ.

Изложбата можеше да се разгледа до 30 јуни во Народното отворено училиште, каде што можеше да се купи и книгата на Гракалиќ.

Елизабета Петровска

Промоција на историјата, културата, традициите и обичаите на Македонија

Со промоција на книгата „Македонија така далечна, а така блиска“ се отворија јубилејните „30. Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“ во Сплит

Во рамките на „30. Денови на македонската култура – Св. Кирил и Методиј“ во Сплит, а во соработка со Заедницата на Македонците во Република Хрватска, на 20 и 21 јуни 2021 година беше промовирана книгата во издание на ЗМРХ „Македонија така далечна, а така блиска“ на авторот Драгољуб Сиљаноски. Во склоп на програмата, авторот Сиљаноски ја прикажа и филателистичката изложба „Ослободување“. Промоцијата на книгата и изложбата се одржаа во просториите на Македонското културно друштво „Македонија“ во Сплит. Изложбата беше поставена два дена и беше проследена со голем интерес од присутните, како и со пофалби за претставување на македонската историја низ уникатни и единствени разгледници.

За авторот Драгољуб Сиљаноски

Драгољуб Сиљаноски е роден 1961 година во Кичево, Република Македонија. Дипломирал на Економскиот факултет во Осиек. Од своето доаѓање во Република Хрватска во 1972 година па сè до денес, живее и работи во Нашице. Сиљаноски со филателија се занимава од својата 15 година. Активно изложува од 2014 година и со циклусот изложби на разгледници од Македонија има остварено низа гостувања во бројни градови низ Хрватска. Тој со години активно учествува во работата на македонските друштва во Осиек и Загреб, член е на Одборот на македонското национално малцинство во Р.Хрватска, а претставник е и на македонското национално малцинство за Осиечко-баранската жупанија. Својот професионален ангажман го остварува преку работа-

та во своето фото студио „Фото центар“ во Нашице, па така, и активностите на малцинските здруженија ги следи со својот фотоапарат и камера.

За книгата

Драгољуб Сиљаноски десетина години собирал разгледници со цел да ја претстави културата и историјата на својата родна Македонија. Одбирал разгледници со мотивите на Македонија, а адресирани се на лица кои живееле во Република Хрватска. Разгледниците покриваат временски период од Првата светска војна до денес, а прикажуваат разни мотиви од нашата земја, населени места, природни убавини и културно историски споменици. Преку оваа книга се прикажува македонското културно историско наследство, но и се прикажува како се развивале односите

помеѓу Македонија и Хрватска низ историјата.

Разгледниците кои можат да се видат во оваа книга всушност биле единствена комуникација помеѓу семејствата, родните и пријателите кои живееле во овие две земји. Книгата во која се преставени македонските разгледници од збирката на авторот Сиљаноски е промоција на историјата, културата, традициите и обичаите на Македонија и ја покажува соработката помеѓу нашите две земји.

Изложба на разгледници

„Оваа книга е настаната како темел на бројните изложби

кои прераснале во трајно едукативно и ликовно историско претставување на разгледниците како медиум кој придонесува кон подобро разбирање на двете култури“, истакна Сиљаноски.

Манифестацијата ја отвори претседателката на Друштвото, Венка Џанко, која истакна дека ѝ претставува големо задоволство да отвори ваква изложба и да ја претстави оваа книга, како почеток на јубилејните Денови на Друштвото. Во програмата учествуваа и Лидија Сиљаноска и Рената Трајчевска.

По промоцијата на книгата, беше промовирана изложбата „Ослободување“, преку која авторот преку разгледници го

претстави историскиот период на Македонија од 1903 до 1945 година. Членовите и гостите со големо задоволство и заинтересираност ја следеа оваа изложба, а нејзиниот автор детално ги објаснуваше сите прикажани разгледници, нивното потекло и значење.

По завршување на програмата, следеше дружење. Манифестацијата беше одржана под покровителство на Советот за националните малцинства на Р. Хрватска и во согласност со епидемиолошките мерки и препораки на Стожерот за цивилна заштита на Р. Хрватска.

Марта Жаја

Прославен Денот на св. Наум Охридски Чудотворец

Во прекрасната црква „Госпе од Анчела“ во Сплит, во неделното утро на 27 јуни се собраа Македонци кои живеат во Сплитско-далматинската жупанија за да го одбележат Денот на нивниот духовен молитвеник и закрилник, свети Наум Охридски Чудотворец.

По повод заштитникот на Македонската православна црковна општина „Св. Наум Ох-

ридски“ од Сплит беше одржана свечена литургија која ја водеше протојереј ставрофор Кирко Велински, кој за оваа пригода допатува од Загреб.

Литургијата ја следеа голем број верници кои со нетрпение го очекуваа овој ден, со благодарност и молитва до св. Наум Охридски и понатаму да ни биде молитвеник пред Престолот на Бог. По светата литургија, вер-

ниците се собраа во просториите на Македонското културно друштво „Македонија“, каде што беше прекршен славскиот колач направен од кумата Македонка Кнежевиќ, беше благословена „Трpezата на љубовта“, а верниците се дружеа во благопријатна и празнична атмосфера.

За следната година за кума беше избрана Невена Бариќ.

М. Ж.

Педесетница – Ден на Света Троица – Роденден на црквата

На 20 јуни 2021 Лето Господово во Загреб со Божествена Литургија на која богослужеше протојереј ставрофор Кирко Велински и со полна црква верници Македонци, достоино го прослави-
ме Големиот Ден Педесетница, Денот на Света Троица – Роденденот на Црквата

го избрале со коцка од учениците на Христос, за нивниот број пак да биде дванаесет.

Околу 9 часот наутро одеднаш се слушнал силен шум од небото како дување на силен ветар, се покажал Светиот Дух, ја исполнил просторијата, а потоа во форма на пламени јазници слегол врз апостолите. Овој момент е претставен и на иконите во нашите цркви каде што се насликани на едно место сите апостоли, заедно со Богородица, а над нивните глави се гледаат пламени јазници што всушност го претставуваат Светиот Дух.

Со ова се исполниле зборовите на св. Јован Крстител, кој подготвувајќи го народот за доаѓањето на Исус Христос, повикувајќи ги луѓето на покајание и крштевајќи ги, им зборувал: „Јас ве крштевам со вода, но Оној што иде по мене е посилен од мене; јас не сум достоин да Му ги понесам ни обувките; он ќе ве крсти со Дух Свети и со оган.“ (Матеј 3/11).

Довден се вика и Педесетница, не само затоа што се празнува педесет дена по Велигден, туку и затоа што настанот што му дава печат на овој ден се случил токму на еврејскиот празник Педесетница. Двата празника Пасха и Педесетница, заедно со Преполовение се единствените што имаат основа во Стариот завет. Евреите го празнувале Пасха како ден на излегувањето на еврејскиот народ од египетското ропство, а празникот Педесетница го празнувале во спомен на денот кога Господ му ги подарил законите на Мојсие во Синајската Гора. Во Новиот завет Пасхата станала празник на излегувањето на човекот од ропството на грехот и смртта и на влегувањето во вечниот живот,

а Педесетницата е во спомен на дарувањето на Светиот Дух на Апостолите.

Светиот Дух

Тој ден, апостолите биле на едно место во Ерусалим, биле дванаесет на број зашто испразнетото место на Јуда Искариотски, го пополниле со Матеј, кого

Таткото, Синот и Светиот Дух

Овој празник уште се вика и Света Тројца зашто на едно место се јавуваат Таткото, Синот и Светиот Дух. По Божјата промисла, Бог-Отецот, се исполнило ветувањето на Бог-Синот дадено пред апостолите дека ќе им го испрати Светиот Дух. Со слегувањето на Светиот Дух врз апостолите тие се исполниле со љубов кон Бог и со желба да го величаат. Овој чин се смета за основање на Христијанската црква. Ден – роденден на Црквата.

Христовото Воскресение и Вознесение станаа источник на Духот животворен за живот вечен.

Воскреснатиот Христос не можеше да им даде поубав дар на своите апостоли од дарот на Духот Свет кој од Отецот излегува и кој носи прошка на гревовите. Преку нив проштевањето се излеа на сите луѓе. Тоа беше залогот на Педесетницата. Тоа е

ден на пресоздавање на човекот што се објави во дарови, во јазици, во разум, во познание и од исплашените затворени апостоли направи бестрашни проповедници на Словото Божјо кое го раширија по целиот свет.

Чекорење низ животот без страв

Во тој ден се даде новиот закон на животот, слободата, радоста и љубовта.

Живеејќи во овие брзи времиња исполнети со искушенија во сите облици, да ги отвориме нашите срца за во нив да влезат радосните зраци на Духот Свети и по примерот на апостолите, да станеме и ние Христови апостоли на денешнината.

Секој кој го прима во себе Светиот Дух, ги прима и Отецот и Синот и станува храм на Триединиот Бог.

Да му дозволиме да продре длабоко во нашите срца оти само преку Него вистински ќе ја почувствуваме радоста и љубовта Негова, а таа е вечна, не минува, не овенува туку обновува, преобразува и дава храброст и сила, смирение и целомудрие за чекорење низ животот без страв.

По завршувањето на литургијата, запазувајќи ја традицијата, на верниците им беа поделени ореови гранчиња бидејќи во минатото христијаните на овој ден ги кителе црквите и гробовите, но и куќите со цвеќе и зелени гранки од орех. Со обновувањето на природата во овој период од годината тие симболично гледале и обновување на својата сила што било резултат на примањето на Светиот Дух.

Нека Светиот Дух Утешител биде со сите нас, а преку нас и со сите луѓе со добра волја.

Амин.

Бранкица Богатинов

Ve molime pomognete kolku možete!
Molimo Vas pomozite koliko možete!

MPCO „Sv.Zlata Meglenska“

adresa: Našička 6, 10000 Zagreb R.Hrvatska

so naznaka:

Donacija za izgradnju

Makedonske Pravoslavne Crkve u Zagrebu

broj žiro račun:

HRK HR4023600001101569965

EUR HR1323600001500332698

(SWIFT) ZABA HR2X

Zrno po zrno pogača!
Kamen po kamen palača!

Света Божествена литургија во Риека

Во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“ во Риека, на 30 мај 2021 година се одржа Светата Божествена литургија по повод истоимениот празник и Денот на МПЦО „Свети цар Константин и царица Елена“. Литургијата

беше предводена од парохискиот свештеник на МПЦ во Република Хрватска, протојереј ставрофор Кирко Велински.

„Милостивиот Бог нека ви дарува секое добро за кумството, нека ве обдари со најубави работи во животот. Ние и понатаму, во границите на своите можности, да си го чествуваме, да си го славиме овој наш преубав празник. Нека е честит и од Бога благословен!“

рече отец Кирко, благодарувајќи им се на кумовите – семејството на Ванчо Милчов.

По Светата Божествена литургија, во просториите на МКД „Илинден“ беше скршен славеничкиот колач, а во име на годишениот кум Ванчо Милчов, кој не беше присутен, неговите ќерки Гордана и Ивана ја подготвија „Трpezата на љубовта“.

Г. К.

Во малата, но прекрасна црква „Св. Фабијан и Себастијан“ во Риека, на 19 јуни 2021 година се собраа верниците на МПЦО „Св. цар Константин и царица Елена“. Достојно со запалени свеќи, во молитва си спомнуваа за своите покојници.

Парастосот за задушница го водеше парохискиот свештеник на МПЦ во Република Хрватска, протојереј ставрофор Кирко Велински. Тој како и секогаш, со зборови на љубов и

Задушница во Риека

почит, на секој подготвен заслуг од лепче, вино и пченица, се моли за сите упокоени за вечно

блаженство, како и за здравјето на сите присутни.

Г. К.

Задушница во Пула

Во намалувањето на мерките од страна на Националниот стожер за коронавирусот Македонската православна црковна општина „Св. Јоаким Осоговски“ од Пула одржа Богослужба за Задушница со сите мерки на заштита. Богослужбата ја предводеше парохискиот свештеник на МПЦ во РХ, протојереј ставрофор Кирко Велински. Денот, како што рече прота Кирко, пред Дуовден или Педесетница, како што е наречен, е ден посветен на покојниците – Задушница. И овој пат 19 јуни – Духовденската задушница, како и секоја година, беше

достојно и во духот на верата одбележан од страна на верниците од Истарска жупанија во црквата „Св. Фрањо“.

Лебот, виното и пченицата со свеќа беа на масата со имињата на покојниците. Молитвата на оваа Богослужба е упатена кон секој покоен со една мисла, да почива во мир во царството на праведниците. По Богослужбата, верниците се упатија кон просторот на Советот на македонското национално малцинство за Град Пула каде што чекаше полната трпеза посветена за душа на покојниците.

М. З.

ПРЕДЛОЗИ (ПРЕПОЗИЦИИ)

Предлозите се неменливи службени (помошни) зборови со кои се искажуваат различни односи помеѓу зборовите, спореди: *куќа на ридот*, *курс по танцување*, *подарок за него*, *малку од малку*, *работам со задоволство* итн.

Одејќи со полнозначните зборови, предлозите добиваат голем број значенски нијанси или, пак, се сведуваат на граматичко средство за изразување на функциите на полнозначните зборови. Во јазиците без падежи, како што е нашиот, тие се мошне значајни средства за искажување на службите на зборовите.

Бидејќи се помошни зборови, предлозите немаат определено, посебно значење. Само во спој со полнозначните зборови тие добиваат едно поконкретно значење, најчесто месно, просторно: *на маса*, *под маса*,

пред маса, *зад маса*, *врз маса*, *во маса*, *над маса*, *до маса*, *(по)крај маса*, *спроти маса* и др.

Во македонскиот јазик со голем број граматички значења и функции посебно се изделува предлогот *на*. Покрај **просторното**, тој може да има и низа други значења, како **временско** (*Ке се вратам на лето.*), **начинско** (*Тоа го кажа на шега.*), **целно** (*Отиде на капење.*), **присвојно** (*Ова е брат ѝ на Јана.*), **споредбено** (*Многу личиш на татко ти.*) итн. Со чисто граматичка служба е кога го означува **индиректниот предмет** (*Му реков на брат ми да ме почека.*).

Според составот предлозите можат да се поделат на **прости** (*в, во, на, за, до, со, низ, пред, зад, по, крај, меѓу* и др.) и **сложени** (*заради, поради, откај, накај, наспроти, помеѓу, покрај, отаде* и др.).

Лидија Георгиева

Постојан судски преведувач од македонски на хрватски јазик и обратно
(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

bez jezičnih
prepreka...

TRANSLATION AGENCY
beyond language
barriers...

Bekos
Zagreb, Croatia

e-pošta: bekos@bekos.hr • Siget 18c/6. kat • Tel. 01 6525 750/Mob. 091 572 33 88 •

**PREVODITELJI I SUDSKI TUMAČI ZA MAKEDONSKI, BUGARSKI, UKRAJINSKI, ENGLISKI,
NJEMAČKI, SLOVENSKI, TALIJANSKI, FRANCUSKI I OSTALE JEZIKE**

*Stručni i kvalitetni prijevodi s područja prava, gospodarstva, medicine, farmacije,
religije, arhitekture, građevine, strojarstva.*

OBRATITE NAM SE S POVJERENJEM!

Македонска музичка разгледница

Тоа беше називот на првиот овогодисен целовечерен концерт на женскиот вокален етно состав „Езерки“ и оркестарот „7/8“ што се одржа на 20 јуни, во Запрешкиќ. Под покровителство на Канцеларијата за култура на Град Загреб и Загребската жупанија, концертот го организираа претставничката на македонското национално малцинство во Загребската жупанија, Лена Ѓапиќ и Хрватско-македонското друштво

Овие реномирани уметници и достојни амбасадори на маке-

донската традиционална музика во преубавиот амбиент на паркот пред бројната публика изведоа колаж од најубавите македонски народни песни и бравурозни ора како што се „Ај, засвирете ми чалгии“, „Македонско девојче“, „Јовано, Јованке“, „Зајди, зајди јасно сонце“, „Калајциско оро“ и други. За симпатизерите и вљубениците на македонската музика вистинско уживање беше концертот под водство на Дарка Краговиќ и на уметничкиот продуцент и аранжер, виртуозот на виолина Бруно Урлиќ.

По силните аплаузи на воодушевената публика што ги пратеа низ целиот концерт, „Езерки“ и „7/8“ уште еднаш покажаа и докажаа дека се незаменливи во презентацијата на македонската музика и песна. Така е кога се настапува со срце и душа.

Е. П.

Најновата книга „На Македонија со љубов“ (Македонија s ljubavlju) на авторката Јудита Реј Худечек, претседателка на Хрватско-македонското друштво од Загреб, беше промовирана на 23 јуни 2021 година во Скопје. Промо-

Промоции во Македонија

цијата ја организираше македонската Агенција за иселеништво, а меѓу гостите беа Владо Узелац, советник во Хрватската амбасада во Скопје, Љупчо Јаневски, директор на Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот, претставници на Заедницата на Хрватите во Македонија, на младинската организација „Хрватски форум“ и на Македонско-хрватското друштво од Тетово и други.

За книгата говореше проф. д-р Васил Тоциновски, а со авторката на промоцијата учествуваа и претставничката на македонското национално малцинство за Загребската жупанија, Лена Ѓапиќ.

Неколку дена подоцна, книгата беше промовирана и во Охрид, а делото го претстави поетот и писател Илко Димитриески.

Е. П.

*Prijevod osobne,
poslovne,
pravne i*

*medicinske
dokumentacije s
ovjerom*

*sudskog tumača
za građane i
tvrtke.*

*Prijevod
stručnih
tekstova.*

ZAUM PRIJEVODI

**Engleski-Njemački-Arapski
Francuski-Španjolski
Srpski-Bosanski-Albanski
Makedonski-Slovenski**

Maksimirska 40, 10000 Zagreb
M: 095/5969-047 T: 01/7789-311
E: zaum.prijevodi@gmail.com
www.zaum-prijevodi.hr

Вкусовите на Македонија

За летниот период во овој број на „Македонски глас“ ви нудиме неколку лесни рецепти кои можат да ве освежат во топлите денови

Таратор

Потребно е: За подлога: 2 тиквички, 2 компири, 2 главици кромид, 2 јајца, 8 лажици брашно, сол, вегета, црн пипер; За фил: 200 г павлака, 50 г мајонез, 100 г шунка, 100 г кашкавал, оригано, малку сол, црн пипер, магдонос.

Подготовка: Тиквичките се рендаат на крупно и се оставаат 15 минути да пуштат вода. Потоа се цедат и се ставаат во сад каде што се додаваат рендани кромидот, компириите, јајцата, зачините и брашното. Смесата се излева во плех со хар-

тија малку премачкана со масло и се печат во загреана рерна околу 20-тина минути. Уште додека смесата е топла, се витка заедно со хартијата, а потоа така свиткана се витка и во кујнска крпа. Така треба да стои додека добро да се олади. Откако ќе се олади, подлогата се развиткува од крпата и хартијата и се премачкува со павлаквата, која претходно сме ја измешале со мајонезот, малку сол, црн пипер и оригано. Врз слојот од филот се додаваат парчиња шунка (може и

Има различни варијанти на ова ладно и освежително предјадење. Се подготвува со јогурт, кисело млеко или павлака, со ореви или без нив. Изборот се прави според вашиот вкус.

Потребно е: 1 краставица, 2 чешниња лук, 400 мл јогурт, малку масло, сол, црн пипер и малку оцет.

Подготовка: Лукот се толчи или сечка на

ситни парчиња, потоа му се додава јогуртот, сечкана краставица на коцки, сол, црн пипер, една лажица масло, неколку капки оцет (3-4). Целата смеса заедно се меша и се става во сад за послужување. За да биде повкусно, потребно е пред консумирање да стои малку во фрижидер.

Ролат од тиквички

чаден врат), а потоа целата подлога се наросува со ренданиот кашкавал. Се витка ролатот и се става неколку минути во топла рерна, само

колку да се стопи кашкавалот. Декорацијата се завршува со остатокот од смесата со павлака и мајонез и ситно сечкан магдонос.

Кравајче

На овие колачиња, кои се подготвуваат во некои делови од Македонија за Иванден (јули), како на пример во Прилеп, најмногу им се радуваат децата.

Потребно е: 800 г брашно, 1 свеж квасец, 1/2 пакетче печиво, 1 кафена лажица сода бикарбона, 100 мл масло, 200 г шеќер растопен во малку вода,

400 мл вода за замесување и шарени бонбони.

Подготовка: Од состојките се прави тесто и се сучи кора дебела еден прст. Колачињата се вадат со чаша или калап, се премачкуваат со масло и им се додаваат шарени бонбони. Се печат додека не добијат убава боја.

М. Г.

Убавините на Македонија

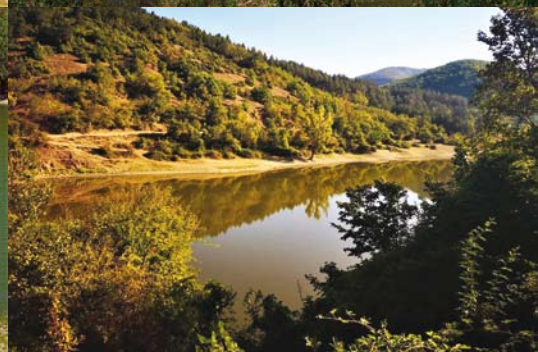
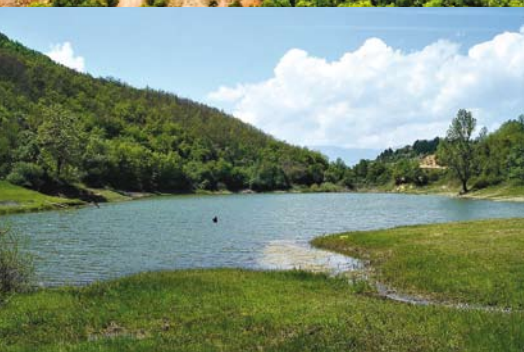
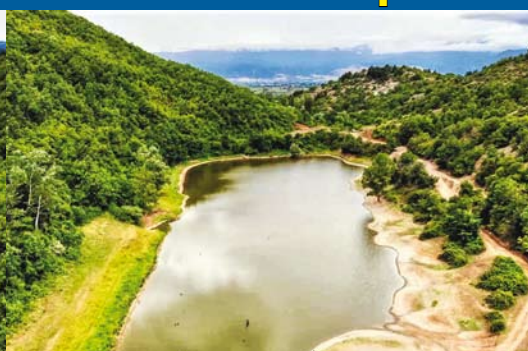

Љепоте Македоније

УРНИСКИ ЕЗЕРА ВО МАКЕДОНИЈА

Моклишко Езеро

Требенишко Езеро

Уникатна и живописна убавина имаат единствените две урниски езера во Македонија, Моклишко (Ваташко) и Требенишко (Бобано) Езеро. Езерата се настанати по природен пат со свлекување (урнис-одрон) на огромни количини земја под влијание на различни физичко-географски фактори.

Моклишко Езеро е сместено во Тиквешијата, во близина на месноста Моклиште, 3 км јужно од с. Ваташа, Кавдарци. Едно е од најмладите хидрографски објекти во Европа и е несокојдневен пример за урниско езеро, настанато со уривање на една од долинските страни на реката Луда Мара.

На 5 септември 1956 г. наутро, додека се вршело меринизација на овците од Задругата „Возарци“ во месноста на ридот Градот, при тектонско поместување на земјиштето, се одронил огромен комплекс на земјишна маса со камења, при што бил затрупан и покриен простор во должина од 1000 м и ширина 400 м. На

одредени места натрупаната земја достигнувала и до 100 м длабочина.

При оваа катастрофа се поместила земјишна маса од околу 20 милиони тони. Со уривање на ридот е направена природна преграда или брана висока 30-50 м во долината на реката Луда Мара и непосредно потоа просторот е исполнет со вода. Така, природата само за неколку минути ја изградила браната на езерото. Во текот на ова случување се затрупани стале овци со нивните пастири.

На езерото доаѓаат повеќе видови водни птици што ја прелетуваат Македонија. Меѓу нив најзначајни се лебедите и уште поретките црни лебеди. Има и светски ретки птици што се заштитени со закон и претставуваат значајна алка во целокупниот биодиверзитет: црвен ибис, бела мала чапја, чапја лажичарка, мал корморан и други.

Требенишко Езеро е најмладото природно езеро во Македонија. Се наоѓа во непосредна близина на с. Требеништа,

општина Дебарца, Охридско, во долината на Требенишка Река, на 754 м надморска височина. Езерото е настанато во 1963 г. во пролетниот период, како последица на лизгање на земјиштето од ридот Габер и преградување на речната долина на Требенишка Река. Како последица на тоа преградување, дел од долината на оваа река се исполнил со вода, при што настанало езерото.

Езерото се протега во правец исток-запад, долго е 250 м, широко 85 м, а длабоко до 5 м. Поради својата убавина околина со рилови обраснати со зимзелена и листопадна шума е многу привлечно. Лесно е достапно, а се користи за напојување на стока и за рекреативен риболов. Благодарение на порибувањето, во езерото има различни видови риби како што се крап, клен, јагула, црна мрена, плашица и други.

Елизабета Петровска